Inge-borg Bach-mann

AHMET CEMAL

20. Yüzyıl modern Almanca şiir geleneğinin en önemli temsilcilerinden olan **Ingeborg Bachmann** (1924-1973), Avusturya'nın Klagenfurt kentinde doğdu. Graz ve Viyana Üniversitelerinde felsefe okuyan Bachmann, özellikle Heidegger ve Wittgenstein üzerinde yoğunlaştı. Wittgenstein konusundaki çalışmaları, dil olgusuyla hesaplaşmalarıyla sürdü. 1952'de şiirlerini ilk kez bir toplantıda okudu. İlk kitabı Ertelenmiş Zaman'la (Die gestundete Zeit) tanındı. Lirik bir yapı içerisinde yüzyılımız insanının dünyasına, neredeyse katı denebilecek bir gerçeklikle yaklaşması, 'görünüş'ün arka düzlemindeki 'temel acı'ya sürekli atıfta bulunması, dize konusunda çok yalın sözcük birikimlerinin çıkış noktası alınması şiirinin başlıca özelliklerindendir.
1956'da yayımlanan ikinci kitabı Büyük Ayının Çağrısı'yla (Anrufung des grossen Baren) tüm Avrupada ünlendi. Radyo oyunlarıyla, bu türde yeni bir anlayışın temsilcisi oldu. İlk kez Otuzuncu Yaş (Das dreissigste Jahr) kitabında topladığı öyküleriyle, bu alandaki ustalığını da kanıtladı. Çeşitli konulardaki denemeleriyle büyük ilgi uyandırdı. 1959'da Frankfurt Üniversitesinde kurulan Poetika Kürsüsünün yönetimine getirildi. 1971'de Malina adlı romanını yayımladı.1973 Ekiminde Roma'da, evinde çıkan yangın sonucu yaşamını yitirdi. Malina ve bütün radyo oyunları Ahmet Cemal tarafından dilimize çevrilmiştir.



BACHMANN

Kavram Yayınları
61
Kavram Yeryüzü Şairleri 6
Birinci Basım: Şubat 1995

Avusturya Kültür Ofisi'nin Değerli Katkılarıyla

Dizi editörü: Erdal Alova
Kapak ve iç tasarım: Sadık Karamustafa
Yayım hakları Kavram'dadır.
Yayınevinin yazılı izni olmadan, şiir ve yazılardan
hiçbir biçimde alıntı yapılamaz, seçkilerde kullanılamaz.
ISBN 975 366

Dizgi: Kavram, Baskı ve cilt: Numune
Kavram, Başkurt Sk. 4/2 Cihangir 80090, İstanbul
Tel: (0 212) 244 02 85, Fax: 245 25 22

INGEBORG BACHMANN

Bütün Şiirleri

AHMET CEMAL

KAV
RAM

İÇİNDEKİLER

Ingeborg Bachmann'ın Dünyası
Ahmet Cemal **11**

1. *ŞİİRLER* (1948-53)
Sorarım Anneme Akşamları **19**
Gidiyoruz, Tozlanmış Yüreklerimizle **20**
Çok Anlamlı Olabilirdi **21**
Yabancılaşma **22**
Sarhoş Akşam **23**
Duvarın Arkasında **24**
Gecenin Nal Sesleri Arasında **25**
Akşama Söylenenler **26**
Vizyon **27**
İnsansız **28**
Nasıl Adlandırmalıyım Kendimi? **29**
Açılmıştı Limanlar **30**
Engindir Dünya **31**
Henüz Korkuyorum **33**
Hiçliğin Kanıtı **34**

2. *ERTELENMİŞ ZAMAN* (1953)
Denize Çıkış **37**
İngiltere'den Ayrılış **39**
Dökül, Yürek **40**
Karanlık Şarkılar **41**
Paris **42**
Büyük Yük **43**
Rondo **44**
Sonbahar Manevrası **45**
Ertelenmiş Zaman **46**

Mart Ayında Yıldızlar **47**
Alacakaranlıkta **48**
Tahtalar ve Talaşlar **49**
Tema ve Varyasyon **51**
Erken Gelen Öğlen Vakti **53**
Hergün **55**
Bir Kumandana **56**
Haber **58**
Köprüler **59**
Gece Uçuşu **60**
Mezmur **62**
Güllerin Fırtınasında **64**
Tuz ve Ekmek **65**
Büyük Viyana Peyzajı **67**
"Budala" Adlı Bale-Mim Gösterisinden
Prens Mişkin'in Bir Monologu **70**

3. *BÜYÜK AYI'YA ÇAĞRI* (1956)
Oyun Bitti **91**
Bir Ülke, Bir Nehir ve Göller Üzerine **93**
Büyük Ayı'ya Çağrı **113**
Benim Kuşum **114**
Fetih **116**
Curriculum Vitae **117**
Dönüş Yolu **121**
Sisler Ülkesi **123**
Mavinin Saati **125**
Anlat Bana, Aşk **127**
Cam Kırıkları Tepesi **129**
Beyazlı Günler **130**
Harlem **132**
Reklam **133**
Ölü Liman **134**
Söylev ve Son Söylev **135**

Doğru Olan **137**
İlk Doğduğum Ülke **138**
Bir Adanın Şarkıları **140**
Kuzey ve Güney **144**
Güneşe **145**
Kaçarken Söylenen Şarkılar **147**

4. *ŞİİRLER* (1957-61)
Kardeşlik **165**
Bu Soya İnanç Yazmayın **166**
Hotel de la Paix **167**
Sürgün **168**
Bu Tufandan Sonra **169**
Miriyam **170**
Akıntı **171**
Git, Ey Düşünce **172**
Aşk: Karanlık Kıtası Dünyanın **173**
Arya I **175**
Serbest Geçiş Hakkı (Arya II) **176**
Siz Kelimeler **177**

5. *ŞİİRLER* (1964-67)
İşin Doğrusu **181**
Bohemya Deniz Kıyısındadır **182**
Prag, Ocak 64 **184**
Bir Tür Yitiriş **185**
Bilmece **186**

KISA YAŞAMÖYKÜSÜ **189**
ŞİİR ADLARI DİZİNİ **193**
İLK DİZE DİZİNİ **197**

INGEBORG BACHMANN'IN DÜNYASI

Bu yazıya önce "Ingeborg Bachmann'ın Şiir Dünyası" diye bir başlık koymayı düşünmüştüm; ama bir şairin "şiir dünyasının", onun geri kalan dünyalarından ne ölçüde ayrı ele alınabileceği sorusu kafamı kurcalayınca, başlığı da genelleştirdim. Bütün şairler ve yazarlar gibi, Bachmann açısından da olaya bakıldığında, böyle bir ayrıma gitmeye olanak bulunmadığı anlaşılıyor. Ayrıca eğer bir sanatçı –Bachmann gibi– yazar/şair ise, şiirin yanı sıra öykü, roman, deneme ve oyun dallarında da ürün vermişse, bu dallardan herhangi birini bütünden mutlak anlamda koparark irdeleme konusu yapmak, kanımca sağlıklı bir yol değil. Çünkü böyle sanatçıların yaratıları, tek tek ürünler kadar, o ürünler arasında –açık ya da örtülü biçimde– gerçekleşen atıflardan da oluşur; bu atıflar, örneğin sanatçının bir düzlemde noktalı virgül kullanarak bıraktığı bir anlatıyı bir başka düzlemde sürdürmesi diye de tanımlanabilir. Bu bağlamda bakarsınız bir öykünün kalıbı içersinde dünyaya gelmiş bir özlem, bir noktadan sonra dizelerin ezgileri eşliğinde betimlenir oluvermiş, onun ardından bir romanın geniş soluklu sahnesini ya da bir tiyatro oyununun dramatik kişilerini gereksinmiş.

Bachmann da bu sanatçılara tipik bir örnek. Gerçi olayın teknik yanına ağırlık tanımak, dolayısıyla bu şairin ve yazarın öykülerini, şiirlerini, oyunlarını, roman ve denemelerini bağımsız türler niteliğiyle tek tek ele alıp, her birinde egemen yapısal özellikleri, cümle ve dize yapılarını, öngörülen dramatik etkiyi vb. irdelemek, elbet olası. Ama böyle bir incelemenin, bir şairin

bütün şiirlerini içeren bir kitabın başında, giriş ya da sunuş yazısı niteliğiyle yer alması durumunda, okurun aydınlanmaktan çok önceden aklından geçirmediği yönlendirmelerin ya da kısıtlamaların etkisinde kalması, sonuçta kendi dolaysız etkileniminin ve sanatçıyla kendine özgü bir diyalog kurma girişimlerinin gereksiz engellerle karşılaşması gibi bir sakınca her zaman var. Bu nedenle, sözü edilen türden incelemeleri daha çok bilimin, edebiyat söz konusu olduğunda bile kimi zaman yaşamı, yaşananları ve yaşayanları bir yana bırakıp, yalnızca metinleri ve metne ilişkin özellikleri odak noktası kılan yöntemlerine bırakmak, kanımca daha doğru olacaktır Bu düşünceler bağlamında, bu giriş yazısında Bachmann'ın kendimce önemli bulduğum bazı özelliklerine değinmeyi, böylece de bu şairin ve yazarın dünyasına yine kendi açımdan ışık tutmayı uygun buluyorum. Elbet burada okuyucu, benim bu ölçüde "kendimce" işe girişme hakkına sahip bulunup bulunmadığımı sorgulayabilir. Böyle bir sorgulama karşısında kendimi "aklamak" için yapabileceğim en güçlü savunma, yazar/şair ile onun çevirmeni arasında varolan/varolması gereken çok özel ilişkiye atıfta bulunmak olacaktır Bütün çeviri uğraşım boyunca benimsediğim ilke, çevirmenin işe ancak bu türden bir ilişki kurabilmişse girişmesi olmuştur Hele Bachmann gibi, bütün yaratısında şiirin nerede bittiği, düzyazının nerede başladığı kolay saptanamayan, başka deyişle şiirle kullanılan bütün biçimlerde ve türlerde karşılaşılabilen bir sanatçı söz konusu olduğunda, andığım ilişkinin kurulması daha da önem kazanır

Avusturyalı şair ve yazar Ingeborg Bachmann, ilk tanıştığım günden başlayarak bırakmadığım ve beni bırakmayan, dile getirdikleri onu çevirmediğim zamanlarda bile düşüncelerimden hiç çıkmayan bir sanatçı oldu. "Malina" adlı romanını çevirdiğimden bu yana, bu sanatçıyla yaşamı sanki, belli bir anlamda hep paylaştım. Bunca yoğun bir ilişki, sanırım kişisel olma hakkını kazandırmaya da yeterlidir.

Bachmann, ilk dizelerinden başlayarak, yaşamının sonuna değin dil'i, şairlik ve yazarlık uğraşının birincil öğesi saymayı

sürdürdü. Bunda, sanatçının Ludwig Wittgenstein'ın dil felsefesiyle yakından ilgilenmiş olmasının payı da büyük olsa gerekir.[1] 1955 başlarında, kendisiyle yapılan bir söyleşide Bachmann, dile verdiği önemi şöyle belirtir: ...yazma eylemi sırasında anlam taşıyan tek bir çaba vardır: Dil için harcanan çaba. Dün, bugün ve yarın, dildedir. Bir yazarın dili kalıcı olmadığı takdirde, söyledikleri de kalıcı olamaz"[2] Yazarın "Malina" adlı romanının hemen başında, tek bir sözcüğün, "bugün" sözcüğünün kullanılması sırasında ne gibi sorunlarla karşılaşılabileceğini dile getiren şu satırları da bir anlamda belli bir dil kaygısını içerir: "Yalnızca zamanı belirtirken uzun uzun düşünmek zorunda kaldım, çünkü insanların her gün 'bugün' demelerine, dahası demek zorunda olmalarına karşın, benim için 'bugün' diyebilmek neredeyse imkânsız; örneğin insanlar bana –yarın bir yana– bugün ne yapmak istediklerini bile anlattıklarında, çoğunlukla sanıldığının aksine, dalgın bakmaya değil, ama ne yapacağımı bilemediğimden, çok dikkatli bakmaya başlıyorum; 'bugün' ile aramda işte bu denli umutsuz bir ilişki var: çünkü bu Bugün'ü ancak delicesine bir korkuyla ve koşarcasına yaşayabiliyorum, Bugün olup bitenler üzerine ancak böyle bir korkunun pençelerinde yazabiliyor ya da konuşabiliyorum; çünkü Bugün üzerine yazılanları hemen yok etmek gerekir; tıpkı bugün yazılmış ve yerine hiçbir Bugünde varamayacak mektupların bu nedenden ötürü yırtılması, buruşturulması, bitirilememesi, yollanmaması gibi."[3]

Bachmann, *Ertelenmiş Zaman* (Die gestundete Zeit) ve *Büyük Ayı'ya Çağrı* (Anrufung des großen Bären) adlı iki şiir kitabının ardından, şiir yazmaya çok uzun süre ara verdi ve bir daha şiir kitabı yayınlamadı. Bu uzun aranın nedenine ilişkin olarak, 1963 Ocağında kendisiyle yapılan bir söyleşide verdiği gerekçe, oldukça ilginçtir: "Şiir yazmak zorunluluğunu duymamama karşın, istersem şiir yazmayı 'başarabileceğim' kuşkusuna kapılınca, şiir yazmayı bıraktım. Ve yeniden şiir yazmak zorunda olduğumu duyumsayıncaya kadar, yazacaklarımın, son yazdıklarımdan bu yana edinilen deneyimleri kapsayacak ölçüde

yeni şiirler olacağına inanıncaya kadar şiir kaleme al-. mayacağım."[4] Bu sözler, şairin şiir yazma konusundaki düşüncelerini, dahası, genelde yazma eyleminin gerekçesine ilişkin genel görüşünü çok özlü bir biçimde yansıtmaktadır. Şiirin, "ancak şiir yazmadan yaşanamayacaksa" yazılması gerektiği noktasında Rilke'yle birleşen Bachmann, "deneyimleri kapsayacak ölçüde yeni" nitelendirmesiyle de, "söylenecek şeyin tükendiği yerde" susulmasını öngören Wittgenstein'a katılmış olmaktadır.

Böyle bir tutumun en doğal sonuçlarından biri olarak, Bachmann'ın şiirinde "sıradanlığa" hiçbir zaman rastlanmaz. Şair, ne moda olan söylemleri yinelemeye kalkışmış, ne de ucuz bir anlaşılma merakıyla hedeflediği dilden herhangi bir ödün vermiştir. Bu şiir, yine anılan tutumun bir sonucu olarak, ne pahasına olursa olsun güncelliği yakalamak peşinde de değildir. Buna karşılık insan'ı ve evrensel olan'ı çok iyi yakalayabildiği için, güncellikten hiçbir zaman yoksun kalmamıştır.

Bachmann'ın şiiri –öteki eserleri gibi– bir Orta Avrupalı karekterini sürekli yansıtır. Vatandaşı olan şairlerden özellike Georg Trakl ve Paul Celan'la birlikte, bu karakteri çok belirgin biçimde paylaşan Bachmann, Birinci Dünya Savaşı sonrasında, çok uluslu Avusturya Macaristan İmparatorluğu'ndan Avusturya Cumhuriyeti'ne dönüşen ve toprak bakımından çok küçülen ülkesini hep "dünyaya bakabileceği" bir pencere saymış, bakarken görme eylemini de başarıyla gerçekleştirmiştir.

Ingeborg Bachmann, bütün eserleri bağlamında olmak üzere, katıksız bir gerçekçidir. Olmasını istediği bir dünya, hep vardır; ama bu ideal, sanatçıyı hiçbir şiirinde ve düzyazısında olmasını istediğini olmuş varsaymak gibi bir tutuma ya da pembe gözlüklere götürmez. Dahası, sanatçı çoğu kez ideal bildiklerinin hiç gerçekleşmeyeceğinin de bilincindedir. Örneğin yüzyılımızın geniş ölçüde endüstrinin ve acımasız bir akılcılığın egemenliğindeki dünyasında gerçek aşka pek yer olmadığının da

ayırdına varmıştır. Bachmann'ın gerek *Malina* adlı romanı, gerekse "Manhattan'ın İyi Tanrısı" adlı radyo oyunu, aşkı yücelten, buna karşılık günümüzde olanaksızlığını da vurgulayan belgelerdir.

Bu kitapta Ingeborg Bachmann'ın hemen bütün şiirleri yer alıyor Ölümünden sonra yayınlanmamış olarak bulunan kimi şiirleri, ulaşılması olanaksız oldukları için, başka birkaç şiiri de telif haklarının tartışmalı konumda bulunması nedeniyle, kitabın dışında kaldı. Ancak Türk okuru, duyarlılık ve söyleyiş biçimi açısından bizim iklimlerimize çok yakın olan bu şairi bu kitapta bir araya getirilen toplu şiirleriyle yeterince tanıma olanağını bulacaktır.

Ahmet Cemal
Moda, Ocak 1995

1 Bachmann, yüzyılımızın en önemli filozoflarından olan Wittgenstein üzerine "Ludwig Wittgenstein Felsefenin Yakın Tarihinden Bir Bölüm" (Ludwig Wittgenstein - Zu einem Kapitel der jüngsten Philosophie geschichte) başlıklı bir deneme de kaleme almıştır.

2 Ingeborg Bachmann: *Wir müssen wahre Sätze finden.*. Gespräche und Interviews. Verl. Piper & Co., Münih 1983.

3 Ingeborg Bachmann: *Malina*. Roman. Türkçesi: Ahmet Cemal. Can Yayınları, İstanbul 1990, s.14.

4 Ingeborg Bachmann: *Wir müssen wahre Sätze finden*, s. 40 vd.

I. **ŞIIRLER**, (GEDICHTE, 1948-53)

SORARIM ANNEME AKŞAMLARI

Sorarım anneme akşamları
çan seslerinin ardından gizlice
günleri nasıl yorumlamalıyım
ve nasıl geceye hazırlanayım diye.

Derinlerde yatan tutkum hep
anlatmaktır olduğu gibi her şeyi
çevremde dolanan onca ezgiyi
seçmektir akorların içinden.

Birlikte kulak veririz hafiften:
Annem yine düşlemektedir beni,
bulur, eski şarkılardaki gibi
ruhumdaki majörlerle minörleri.

GİDİYORUZ, TOZLANMIŞ YÜREKLERİMİZLE

Gidiyoruz, tozlanmış, onca yitirişten
nicedir katılaşmış yüreklerimizle.
Yalnız bizi dinlememeleri değil mesele,
sağırlaşmışlar da üstelik, tozlanmış
inlemeleri duyup yakınamayacak kadar.

Şarkı söylüyoruz, ezgi yüreğimizde.
Oradan çıkabildiği hiç duyulmamış.
Yalnız arada bilenlere rastlanırmış:
Tutan olmamıştı bizi, kalalım diye.

Duruyoruz. Paydos artık ağırdan yürümeye.
İşin sonu da kalmayacak yoksa.
Ve çeviriyoruz gözlerimizi Tanrıya:
Alın terimizin karşılığıdır ayrılık!

ÇOK ANLAMLI OLABİLİRDİ

Çok anlamlı olabilirdi: tükenmekteyiz,
gitmek zorundayız, çağrılmadan geliriz.
Ama konuşmak ve anlaşamamak,
ve bir an bile kavuşamayan ellerimiz,

yıkmakta bunca şeyi: kalıcı değiliz.
İlk adımlarımızı korkutur yabancı işaretler,
bir çarpı işareti parçalar bakışmaları,
istenen, yalnızlıklarda eriyip gitmemiz.

YABANCILAŞMA

Ağaçlarda göremiyorum artık ağaçları.
Rüzgâra yelken açmıyor dalların yaprakları.
Tad var yemişlerde, ama tükenmiş sevgileri.
Doyurmuyorlar bile.
Ne olacak şimdi?
Orman kaçmakta gözlerimin önünde.
Ağzı mühürlenmiş yakınımdaki kuşların,
Döşeğim olabilecek çayır da kalmamış.
Doymuşum artık zamana
ve içimde zamana susamışlık.
Ne olacak şimdi?

Dağlarda ateşler yanacak gece bastığında.
Yine davranıp yaklaşmalı mı her şeye?

Yollarda göremiyorum artık yolları.

SARHOŞ AKŞAM

Sarhoş akşam, sırtında mavi ışıklarıyla,
yalpalıyor pencerede, istediği şarkı söylemek.
Camlar sımsıkı sarılmışlar birbirlerine korkudan,
akşamın eteklerine dolanmış yansımalarıyla.

O ise evler boyunca sendelemekte, ortalığı karartarak,
bir çocuğa rastlıyor, önünden çığlıklarla kaçan
ve soluk soluğa koşuyor herkesin ardından, kulaklara
en korkunç şeyleri fısıldayarak.

Karanlık duvar boyunca uzanan ıslak avluda
farelerle cirit atıyor şimdi ve bir kadın, sırtında
eskimiş, kurşuni renkteki elbisesi, kaçıyor
akşamdan, daha kuytularda saklanmak için.

Sicim gibi bir su akmakta çeşmeden daha,
damlalar birbirini yakalamanın peşinde
ve akşam, ansızın içiyor paslı yalaklardan,
yardım ederek karanlık sokakların yıkanmasına.

Sarhoş akşam, mavi ışıklarıyla sırtında,
bir şarkı tutturuyor pencerede yalpalayarak.
Kırılıyor camlar. Akşam, yüzünde kanlı çiziklerle
giriyor; istediği, benim karanlığımla boğuşmak.

DUVARIN ARKASINDA

Kar olup dallardan sarkarak
uzanıyorum vadinin ilkbaharına,
bir damla olup rüzgârın önünde
soğuk bir kaynak gibi,
çiçeklere yağıyorum,
çürüyorlar çevremde
bir bataklığı kuşatırcasına.
Ben, hep ölümü düşünmek gibiyim.

Uçarcasına geçiyorum bütün cennetlerin
emin diye bilinen mekanlarından,
bana göre değil çünkü sakin yürümek,
sütunları devirip duvar altlarını oyuyorum.
Denizin uzak hışırtılarıyla uyarıyorum başkalarını,
çünkü bana göre değil geceleri uyumak.
Ta ağzına dalıyorum çağlayanların
ve dağlardan çığları yuvarlıyorum.

Ben, günü bölen çan sesleri gibi
barışın ve mutluluğun yakasına yapışan
ve olgun tarladaki orakları andıran
o büyük dünya korkusunun çocuğuyum.

Ben, hep ölümü düşünmek gibiyim.

GECENİN NAL SESLERİ ARASINDA

Gecenin büyük kapısı önündeki kara beygirin nal sesleri
arasında,
hâlâ titriyor yüreğim bir zamanlarki gibi ve uzatıyor eğeri
uçarcasına,
Diomedes'in ödünç verdiği yular gibi, kıpkırmızı.
Güçlü rüzgâr öncülüğümü yapmakta karanlık yollarda,
ikiye bölerek uyuyan ağaçların kapkara örgüsünü,
öyle ki, ay ışığında yıkanan meyvalar
korkuyla sırtlara ve kılıçlara atlamaktalar
ve ben indiriyorum kırbacımı
çoktan ölmüş bir yıldızın sırtına.
Yalnızca bir kez yavaşlatıyorum adımlarımı,
senin nankör dudaklarını öpmek için,
saçların dizginlere dolanmış bile
ve pabuçların kumlarda sürükleniyor.

Hâlâ duymaktayım soluğunu,
bir de hançer gibi sapladığım
o sözcüğü.

AKŞAMA SÖYLENENLER

Kuşkularım, buruk ve doymamış,
damlamakta akşamın derinliklerine.
Bir şarkı söylüyor yorgunluk kulağıma.
Dinliyorum...
Daha dündü!
Ama geçer nasıl olsa!

Uykunun en güzel diyarlarını tanıyorum.
Asla gitmek istemiyorum oralara.
Henüz bilmiyorum, kapkara göl
nerede son verecek acılara.
Bir ayna varmış orada,
parlak ve sağlam bir ayna,
ve istediği, bize,
acının yansımalarıyla,
derinleri göstermekmiş.

VİZYON

Şimdi üçüncü kez bu gök gürültüsü!
Ve gemiler, ağırdan, bir bir çıkmakta su yüzüne.
Kömürleşmiş direkleriyle, batık gemiler,
göğüslerinden vurulmuş, batık gemiler,
bedenleri yarı yarıya parçalanmış.

Ve dilsiz yüzmekteler gecenin içinde,
kimselere duyurmadan.
Hiçbir dalgayı yarmaksızın.

Yolları yok, bir yol da bulmayacaklar,
hiçbir rüzgâr cesaret edemeyecek onlara el uzatmaya,
önlerinde hiçbir liman açılmayacak.
Uyuyormuş gibi yapabilir deniz feneri!

Bu gemiler kıyıya kadar geldiklerinde...
Hayır, kıyıya gelmeyecekler!
Bizler, o gemilerin çevresindeki
geniş dalgaların sırtında leşleri inip kalkan
balık sürüleri gibi öleceğiz!

İNSANSIZ

Bulutlardan yapılma ilençli bir saray,
içinde sürüklendiğimiz...
Belki kaç cennetten geçmişizdir
böyle donuk gözlerle, kim bilir?
Bizler, zaman sürgünleri,
topraklarından kovulmuş, bizler,
yersiz yurtsuz gece uçucuları.

Tanrının etrafında da kanat çırpmışızdır belki,
ve ok gibi, köpükler saçarak uçtuğumuzdan, onu
görmeksizin,
ve sürdürdüğümüzden tohum saçmayı, daha
karanlık kuşaklar boyunca sürdürelim dive yaşamayı,
suçlu gibiyizdir şimdi, kim bilir?

Kim söyleyebilir belki nice zamanlardır ölmediğimizi?
Sürekli yükselmekte tutunduğumuz bulutlar
İncelen havada şimdiden felce uğramış ellerimiz,
ya artık sesimiz soluğumuz da kesildiğinde...?

Son anlarımıza mı kalacak ilençler?

NASIL ADLANDIRMALIYIM KENDİMİ?

Ağaçtım bir zamanlar, yerimden ayrılamazdım,
sonra bir kuş olup kanat çırptım özgürlüğe,
bir hendekte bulunduğumda, bağlanmış her yanım,
kirli bir yumurta çatlayıp saldı beni enginlere.

Nelere dayanmıştım, unuttum epeydir,
nereden geldiğimi ve gittiğim yeri,
eski efendilerim acaba hangi bedenlerdir,
sert bir diken ya da kaçan bir ceylan, belki.

İsfendiyar dallarının dostuyum şimdi,
oysa yarın bir günahı paylaşabilirim gövdeyle...
Ne zaman başlamıştı suçluların valsi,
beni yüzdüren, bir tohumdan ötekine?

Oysa hâla bir şarkı sanki içimde, başlamak
ya da tükenmek – ve kaçışımı engellemekte,
istediğim, bu günahın okuna hedef olmamak,
saklanmışçasına vahşi ördeklerde ve kum tanelerinde.

Belki tanıyabilirim günün birinde suretimi,
bir güvercinde, yuvarlanan bir taşta...
Bir kelime eksik! Nasıl adlandırmalıyım kendimi,
mecbur kalmadan bir başka dile sığınmaya.

AÇILMIŞTI LİMANLAR

Açılmıştı limanlar. Bindik gemilere,
yelkenler fora, düşler fırlatılmış küpeşteden,
zincire vurulmuşuz, neşenin esintisi saçlarımızda,
kavuştu diye küreklerimiz suya tanrıdan önce.

Vurdu küreklerimiz tanrınınkileri ve yardı
dalgaları:
gün önümüzdeydi, arkada kalmıştı geceler,
yükseklerdeydi artık yıldızımız, ötekiler batarken,
dilini yitirmişti dışardaki fırtına, büyürken yumruğumuz
içimizde

Ne zamanki tutuştu bir yağmur, kulak kesildik yeniden;
yağan, mızraklardı ve daha karanlıktı meleklerin
gözlerimize dikilen bakışları bizimkilerden.
Yıkılıp kalmıştık. Armamız dalgalandı yükseklerde:

Kanlı bir haç ve daha büyük bir gemi yüreğin üzerinde.

ENGİNDİR DÜNYA

Engindir dünya ve ülkelerden ülkelere giden yollar,
ve nicedir diyarlar, ben hepsini tanıdım,
bütün kulelerden seyrettim kentleri,
gelmekte ve gitmekte olanlarıyla, insanları.
Raylarla yollar, dağlarla göller arasında uzanan
güneş ve kar tarlaları engindi.
Ve engindi dünyanın ağzı, bir dolu sözcükle
kulaklarımda
ve bestelemekteydi gece bile alaca ezgileri.
Beş kadehin şarabını bir dikişte içtim,
saçlarım dört rüzgârın değişen barınaklarında
kurumakta.

Bitti yolculuk,
ama varabilmiş değilim hiçbir sona,
her diyar bir şeyler götürmüş sevgimden,
bir gözümü yakmış her ışık,
giysilerim parçalanmış her gölgelikte.

Bitti yolculuk.
ama prangasındayım henüz bütün uzaklıkların,
hiçbir kuş taşımamış beni sınırların ötesine,
denize akan hiçbir nehir,
sürüklememiş aşağılara bakan yüzümü,
ne de gezinmek istemeyen uykumu kucaklamış...
Biliyorum, şimdi daha yakında dünya, ve sessiz.

Dünyanın arkasında
bulutlardan yapraklarıyla
ve maviliklerle tepesinde,
bir ağaç yükselecek.
Kızıl güneşten kabuğuna rüzgâr
bizim yüreğimizi kazıyor
ve serinletiyor çiğ taneleriyle.

Dünyanın arkasında,
tepesinde bir meyvayla,
ve bir kâseyle som altından,
bir ağaç yükselecek.
Gel, seyreyleyelim, o kâse
zamanın sonbaharında
kavdığında tanrının ellerine!

HENÜZ KORKUYORUM

Henüz korkuyorum seni nefesimin incecik telleriyle
bağlamaktan,
düşlerin mavi bayraklarıyla süslemekten
ve sisli kapılarında karanlık şatomun,
beni bulasın diye meşaleler yakmaktan...

Henüz korkuyorum, seni alacalı günlerden
ve güneş zamanının altın çavlanlarından çözmekten,
ayın o korkunç çehresinde
gümüş köpükler saçtığında yüreğim.

Bakışlarını kaldır, ama bakma bana!
İndirilmekte bayraklar, meşaleler sönmüş
ve ay kapanmış kendi yörüngesine.
Gel, zamanıdır artık, gel ve sarıl bana,
ey kutsal çılgınlık!

HİÇLİĞİN KANITI

Aciz kaldıklarında yer belirtmekte enlemlerle boylamlar,
o zaman, dünyanın karanlık bir köşesinden, çocuklarının
sana el salladıklarını biliyor musun, anne?
Yüreğinin dağarcığı her yabancıya açık, beklemektesin
yolların birbirine dolandığı yerde.
Varamıyoruz uzaklara, eserlerimizi saçıp
geriye bakıyoruz. Ama ocaktan yükselen duman
engelliyor ateşi görmemizi.

Sor: Dönmeyecek mi hiçbiri? Cennet yönünde değil,
ama iskandilin doğrultusunda çıkartmaktayız gün ışığına,
yıkımı da, teselliyi de içeren bir şeyleri. Bir hiçliğin kanıtı
bütün bunlar üstelik kimsece talep edilmemiş. Ve sen,
yeniden koruklediğinde ateşi, tanımaz oluyoruz,
senin beyaz yüzünün karşısında kapkara yüzlerimizle.
Ağla! Ama sakın el sallama bizlere.

2. ERTELENMİŞ ZAMAN
(DIE GESTUNDETE ZEIT, 1953)

Vom Lande steigt Rauch auf. Die kleine
Fischerleute schaukelt im Hafen,
denn die Sonne wird sinken, ehe sie
zum Meilen erreicht gelegt hat.

Wolfe folgen das Schiff einen nach dem Schlitten
hell lodig.
Das dunkle Wasser durchblutet Poseidons
Reich, tausendäugig, und schlägt die
Jungfer von weiter Fischt auf, Dich
anzusehen, groß und lang, dreißig
Tage lang
Und wenn das Schiff einen um den
Schlitten tut,
sich ruhig auf Deck.

An den Tischen essen sie jetzt
den gesäuerten Fisch.
Dann werden die Männer viel zu reden
und oft die Netze flicken.
Aber manchmal wird gesungen,
eine Stunde oder zwei Stunden
und ihre Hände werden weich sein,
ohne Teer und Öl,
weich wie das Brot des Traumes,
von dem sie brechen

DENİZE ÇIKIŞ

Duman yükselmekte karadan.
Gözden kaybetme balıkçı kulübesini,
çünkü batmış olacak güneş,
sen daha on mil aşmadan.

Karanlık su, sanki bin gözüyle,
beyaz köpüklü kirpiklerini kaldırmakta,
sana uçsuz bucaksız bakmak için,
tam otuz gün boyunca.

Sertçe vursa bile ayağıyla gemi,
ve ürkek bir adım atsa,
sen yine de sakin kal güvertede.

Şimdi hepsi masa başlarında,
füme balık yemekteler;
ondan sonra erkekler diz çöküp
ağlarını dikecekler,
ama uyunacak gece bastığında,
bir ya da iki saat boyunca
ve yumuşak olacak elleri,
arınmış tuzdan ve yağdan,
kaçtıkları rüyadaki
ekmek kadar yumuşak.

Kıyıya vuruyor gecenin ilk dalgası,
hemen ikincisi varıyor sana kadar.
Ama dikkatle bakarsan ötelere,
görebilirsin ağacı daha,
kaldırırken bir kolunu inatla
– birini koparmış bile rüzgâr

– ve sen düşünürsün: daha ne kadar,
daha ne kadar
dayanacak o çarpık dal bu havalara?
Görünmez olmuştur artık kara.
Bir elini daldırmalıydın kumlara pençe gibi
ya da bir tutam saçınla kayalara bağlanmalıydın.

Deniz kabuklarına üfleyerek kaymaktalar denizin
canavarları,
dalga sırtlarında, parlak kılıçlarla keserek günleri,
bir kırmızı iz kalıyor suda, kalan saatlerin için
oraya yatırıyor uykun seni,
yitip gidiyor bütün duyuların.

Bir sorun çıkmış halatlarda,
çağrılıyorsun ve mutlusun
seni gereksindikleri için. Enginlere,
açılan gemilerde çalışmaktır en iyisi,
halat düğümlemek, su boşaltmak,
Delikleri yamayıp yüklere bakmak.
En iyisi yorulmak ve yığılıp kalmaktır
akşamları. En iyisi, uyanmaktır
sabahın ilk ışıklarıyla, yerinden oynatılamayan
ufkun karşısına dikilmek, aldırmamak
hoyrat denize ve dalgaların üzerine kaldırmak
gemiyi, çevirmek hep geri dönen
güneş kıyılarına.

İNGİLTERE'DEN AYRILIŞ

Sen, ey suskunluklar ülkesi,
hemen hiç ayak basmadan toprağına,
bir taşına bile dokunmadan neredeyse,
ve öylesine yücelmiştim ki göklerinde,
bulutlara, sislere ve daha uzaklara karışmış,
bırakıp gittim seni,
daha demir attığım anda.

Denizin soluğuyla ve meşe yapraklarıyla
örttün gözlerimi,
benim göz yaşlarımı akıttın
çimenlerini sulamak için,
benim düşlerimden azatlı
güneşlerdi gelenler,
ama çekip gittiler
senin günün başladığında,
her şey söylenemeden kaldı.

Caddelerde kanat çırpan, o büyük ve gri
kuşlardı beni sınırdışı edenler.
Hiç geldim mi ben buraya?

Beni görsünler istemiyordum.

Gözlerim açık şimdi.
Ya denizin soluğu ve meşe yaprakları?
Denizin yılanları arasında
görüyorum ki şimdi, senin yerine
ruhumun ülkesiymiş kurban edilen.

Ben hiç ayak basmadım onun topraklarına.

DÖKÜL, YÜREK

Dökül ey yürek, zamanın ağacından,
dökülün yapraklar, kim bilir ne zaman
güneşin kucakladığı, soğumuş dallardan,
dökülün, büyüyen gözlerden dökülen yaşlar gibi.

Uçuşmakta daha saçlar günboyu rüzgârda,
güneş yanığı alnında toprak tanrısının,
gömleğin altında yumruk bastırılmıştır,
daha şimdiden açılmış yaraya.

Onun için yumuşamamalısın, önünde yine
eğildiklerinde bulutlar, incecik boyunlarıyla
ve önemsememelisin Hymettos'u, senin için
kalkıp petekleri yeniden doldurduğunda.

Çünkü az gelir toprağın adamına
kuraklıkta tek bir buğday sapı,
az gelir tek bir yaz yüce soyumuza.

Ve neyi kanıtlar ki yüreğin?
Bir rakkastır dünle yarın arasında,
sessiz ve yabancı,
ve ilân ettiği artık
kendi dökülüp gidişidir zamandan.

KARANLIK ŞARKILAR

Ben de Orpheus gibi çalıyorum şimdi
hayatın tellerinde ölümün ezgisini
ve veryüzümün, bir de cennetin efendisi
gözlerinin güzelliğine söyleyebileceklerim
karanlık şarkılardır yalnızca.

Unutma, sen de ansızın, hani
o sabah, kurumamışken daha
döşeğin çiğ yağmurlarından,
karanfil henüz uyurken göğsünde,
görmüştün o karanlık nehri,
akıp giderken senin kıyılarından.

Gerip suskunluğun tellerini
akan kanının dalgalarına,
ses veren yüreğine sarılmıştım.
Gecenin saçlarına dönüşüvermişti
bir tutam saçın gölgelerde,
karanlığın o kömür rengi taneleri
kar gibi yağarken yüzüne.

Senin bir parçan değilim ne yazık ki,
yakınmaktır şimdi tek yapabildiğimiz.

Orpheus gibi, ben de biliyorum artık
hayatın asla ayrılmadığını ölümden.
Şimdi ben, sonsuza kadar kapanmış
gözlerinin maviliklerinde yüzmekteyim.

PARİS

Gecenin çarmıhlarına gerilmiş
uyumaktalar, her şeylerini yitirenler,
gürültülerle sarsılan dehlizlerde,
ama biz neredeysek, orada ışık var.

Çiçeklerle dolu kollarımız,
nice yıllardan kalma mimozalar;
her köprüden bir altın yağmuru,
soluğu kesilmiş, nehre dökülmekte.

Buz gibi bir ışık,
daha da soğuk bir taş, büyük kapının önünde,
havuzlar ise çoktan
boşalmış yarı yarıya.

Uçuşan saçlarımızın diplerine kadar
sarsılıp bir yurtsamanın acısıyla, durup
sorduğumuzda: Ne olacak, güzelliğin arkasından da
ayakta kalabildiğimizde, diye, ne olacak?

Bindirildiğimizde ışıklı arabalara,
üstelik uyanıkken, yukardaki dahilerin
yollarında, yitip gideriz,
ama biz nerede yoksak, orada gece var.

BÜYÜK YÜK

Yüklenmiş yazın büyük yükü,
güneş gemisi hazır bekler limanda,
düştüğünde martı arkandan, çığlıklarla.
Yüklenmiş yazın büyük yükü.

Güneş gemisi hazır bekler limanda,
ve dudaklarında, kalyon burunlarındaki kadınların,
yayılır gülümsemesi geceye yargılı ruhların.
Güneş gemisi hazır bekler limanda.

Düştüğünde martı arkandan, çığlıklarla,
emir gelir batıdan, artık gömülmek için denize;
oysa sen bir ışık selinde boğulacaksın açık gözlerinle,
düştüğünde martı arkandan, çığlıklarla.

RONDO

Rondo – sevgi bazen yok olur
sönüşünde gözlerin,
ve sönmüş gözlerine
bakarız sevginin.

Dokunur kirpiklerimize duman,
kraterden yükselen soğuk;
sadece bir defa tuttu
nefesini, korkunç boşluk.

Ölü gözleri
gördük ve unutmadık asla.
Sevgidir en uzun süren
ve tanımaz bizi bir daha.

SONBAHAR MANEVRASI

Dündü diyip geçmiyorum. Ceplerimizde bitmiş
bir yazın kırıntıları, yine uzanmışız kötücül
alayların döşeğine ve zaman, sonbahara talim etmekte.
Güneye kaçış yolu da kapalı bizler için,
kuşlara olduğunun tersine. Akşamları önümüzden
gondollar, balıkçı kayıkları geçiyor ve bazen,
düşlere doymuş mermerden kopma bir kıymıkla
yaralanıyorum,
güzellikler karşısında savunmasız gözlerimden.

Pek çok şey okuyorum gazetelerde, soğuklar
ve sonuçları, budalalar ve ölüler,
kovulanlar, katiller, kalabalıklar
ve buzlar üzerine, hoşuma gideni çok az.
Neden olsun ki hem? Öğlende gelen dilencinin
yüzüne kapatıyorum kapıyı, çünkü barış zamanı şimdi
ve insan koruyabilir kendini bu manzaradan, oysa
kolay mı kaçmak, yağmur altındaki
yaprakların o mutsuz ölümlerinden?

Gelin, bir yolculuğa çıkalım! Selvilerin
ve palmiyelerin altında, portakal bahçelerinde,
o eşine rastlanmayan günbatımlarını
indirimli fiyatlarla izleyelim! Unutalım isterseniz,
geçmişe gönderilip yanıtsız kalan mektupları!
Mucizeler yaratır zaman. Ama gelirse uygunsuz anda,
suçluluğun sesiyle kapıyı çalarak, evde yokuzdur.
Ben, kalbimin mahzenlerinde uykusuz, altımda yine
döküntüleri kötücül alayların,
zaman, sonbahara talim etmekte.

ERTELENMİŞ ZAMAN

Daha çetin günler gelmekte.
Bir zaman ki, geri çağrılmak üzere
ertelenmiş, görünüyor şimdi ufukta.
Bağlamalısın artık neredeyse pabuçlarını,
köpekleri de kovmalısın toplanma yerlerine.
Çünkü balıkların barsakları
buz kesmiş rüzgâr altında.
Yoksul bir ışık vermekte kandiller
Bakışların bir hayalet olmuş sisler denizinde:
Bir zaman ki, geri çağrılmak üzere
ertelenmiş, görünüyor şimdi ufukta.

Ötelerde sevgilin, gömülmekte yavaş yavaş,
dalgalanan saçlarına kadar yükselmiş kum,
sözünü kesiyor konuştuğunda,
susması için emir vererek,
ölümlüdür nasılsa sevgilin kumlara göre
ve ayrılışlara da gönüllü,
her kucaklaşmanın ardından.

Bakma etrafına.
Bağla pabuçlarını.
Geri kovala köpekleri.
Dök balıkları denize.
Söndür kandilleri!

Daha çetin günler gelmekte.

MART AYINDA YILDIZLAR

Henüz uzaktır ekin zamanı. Kabarır
Mart yağmurlarının ve yıldızların altında tarlalar.
Evren, verimsiz düşüncelerin kalıbındadır,
karları eritemeyen gün ışığını yansılarcasına.

Toz da olacaktır karların altında
ve ne varsa çürüyüp gitmemiş, sonradan
toprağın besinidir. Ya şu dalgalanan rüzgâr!
Yine parçalamaktadır karanlığı sabanlar.
Günlerin niyeti, daha bir uzamaktır.

Uzun günlerde ekerler bizi, fikrimizi sormadan,
o çarpık ve uzun çizgiler boyunca ve
çekilir yıldızlar. Bizler ise o tarlalarda
gelişigüzel ya yeşerir ya da çürürüz,
yağmurun ve ardından gün ışığının buyruğunda.

ALACAKARANLIKTA

Yine ikimiz, koyuyoruz ellerimizi ateşe,
sen nice zamandır yıllanmış gecenin şarabı aşkına,
ben ise sabahın hiç sıkılmamış pınarı uğruna.
Körük, güvendiğimiz ustasını beklemekte.

Keder yaydığında sıcaklığını, geliyor cam ustası.
Gidişi ortalık ışımadan, gelişi çağırmadan sen, hem de
yaşlı, aklaşmış kaşlarımızın alacakaranlığı kadar.

Yine kurşun dökmekte göz yaşlarının kazanında,
sana bir kadeh için – kutlamaktır önemli olan yitirilmişi –
bana da isli cam kırıklarım için – ateşe saçılmakta.
Ve sana kadeh kaldırıyorum, gölgeleri çınlatarak.

Anlaşılır şimdi kimin çekindiği,
ve kimin sözünü unuttuğu. Sense
ne bilirsin, ne de istersin tanımayı,
kenardan içersin, serindir diye
ve ayık kalırsın, tıpkı eskisi gibi,
üstelik belli ki, kaşların hâlâ çıkmakta!

Bana gelince, bilincindeyim yaşadığım
aşk ânının, cam kırıklarım saçılıp ateşe,
yine o eski kurşuna dönüşürken. Duran
benim merminin ardında, hayal gibi,
yalnızca tek gözü açık, hedefinden emin,
ve sıkıyorum onu, sabahın ortasına.

TAHTALAR VE TALAŞLAR

Eşek arılarından söz etmeyeceğim,
çünkü kolaydır onları tanımak.
Sürüp giden ihtilâller de
değil tehlikeli olan.
Eskiden beri revaçtadır
nasılsa, gürültülü ölümler.

Ama günübirlik sineklerle kadınlara,
iş olsun diye avlananlara gelince,
bir de makyajcılara, kararsızlara,
hiç aşağılanmamış iyi niyetlilere,
dikkatli ol onların karşısında.

Ormanlardan taşıdık çalılarla kütükleri,
ve uzun zaman yükselemedi güneşimiz.
Fabrikalardan çıkan kâğıdın esrikliğiyle,
tanıyamaz oldum ağaç dallarını,
daha koyu mürekkeplerde dinlendirilmiş bataklığı,
ve ağaç kabuklarına kazınmış,
doğru ve ölçülü sözleri.

Kâğıt israfı, sloganlar,
kapkara afişler... gece gündüz,
hangi yıldızların altında olursa olsun,
çalışmakta inandırmanın aygıtları.
Ama benim istediğim yazmaktır tahtaya,
yeşil kaldığı sürece, ve safrayla,
korudukça acılığını, yazmaktır,
ne olup bitmişse ta başlangıçta!
Uyanık kalmaya bakın!

Uçuşan talaşları izlemekte
eşek arısı sürüsü, ve havuz başında
direnmekte, bir zamanlar bizi
zayıf düşüren baştan çıkarmaya,
saçlar

TEMA VE VARYASYON

Bal alınamadı bu yaz.
Kraliçeler götürdüler öteki arıları,
bir günde kuruyuverdi çilek hasadı,
erken döndüler çilek arayanlar.

Bütün tatlıları taşıdı bir ışık demeti
bir uykuya. Kimdi vaktinden önce ona dalan?
Bal ve çilekler mi? Talimlidir acıya yaşayan
her şeyi ve yoktur herhangi bir eksiği.

Ve yoktur bir eksiği, yalnızca biraz
dinlenmeden ya da dik durabilmekten yana.
Boynu iyice büküldü gölgelerle ve mağaralarla,
önünde hiçbir ülkenin kapıları açılmayınca.
Dağlarda bile güvenlikte değildi
dünyanın, ölü uydusu aya sürgün ettiği
bir partizan gibiydi.

Talimlidir acıya, her şeyi yaşayan,
ve neler yaşamadı ki o insanoğlu? Sürülerle
böcek yapıştı ellerine, yanıklar yüzünde
izleri çoğaltıtı ve pınar, olmadığı halde,
önünde bir düş gibi somutlaştı.

Bal ve çilekler mi?
Tamsaydı kokuyu, çoktan giderdi peşinden!
Bir uyurgezerin uykusu sanki, yürürken,
kim daldı ona, zamanından önce?
Öyle biri ki, daha doğduğunda yaşlanan,
ve erken gömülen, karanlıklara.

Bütün tatlıları taşıdı bir ışık demeti,
geçip gitti yanından.

O ise, kuraklığı getiren ilenci
tükürdü çalılara, haykırdı
ve duyuldu bağırışı:
Erken döndüler çilek arayanlar!
Kök yerinden doğrulduğunda
ve ıslıkla kavdığında peşlerinden,
bir yılan derisi, ağacın son kılığıydı.
Bir günde kuruyuverdi çilek hasadı.

Aşağıda, köyde boş durmaktaydı kovalar,
avluda, davul gibi çalınmaya hazırdılar.
İşte o zaman indirdi güneş darbelerini,
ölümü bir fırtınayla getirdi.

Kapandı pencereler,
kraliçeler bütün arıları götürdüler,
ve kimse engellemedi uçup gitmelerini.
Vahşi doğa açtı onlara kapılarını,
gövdesi boşalmış ağaca sığındılar,
ilk özgür devletin vatandaşlarıydılar.
Bir diken, son insana battı,
acısızdı.

Bu yaz bal alınamadı.

ERKEN GELEN ÖĞLEN VAKTİ

Sessizce yeşillenmekte ıhlamurlar yaz arifesinde,
gün ortasının mehtabı, kentlerin çok uzağında,
donuk vakamozlar saçmakta. Öğlen olmuş bile,
şimdiden yükselmekte havuzlarda fıskiyeler,
masal kuşunun yaralanmış kanatları,
şimdiden kıpırdanmakta cam kırıklarının arasında
ve taş atmaktan bozulmuş eller
uyanan buğday tarlalarına gömülmekte.

Almanyanın cenneti nerede karartıyorsa toprağı,
o cennetin başı kesilmiş meleği orada arar
nefreti gömecek bir mezarı
ve sana yüreğin anahtarlarını uzatır.

Bir tutam acı kaybolup gider tepenin ardında.

Aradan yedi yıl geçtikten sonra,
yeniden aklına gelir bütün bunlar,
büyük kapının önündeki havuzda,
bakma sakın çok derinlerine,
gözlerini yitirebilirsin.

Aradan yedi yıl geçtikten sonra,
bir ölüler evinde,
daha dünün cellatları
kutlama yaparlar altın kadehlerle.
Sen, hiç gözlerim olmasaydı diyebilirsin.

Öğlen olmuş bile, küllerin arasında
demir eğilip bükülmekte, bir dikene
çekilmiş bayrak ve sonsuz eski düşlerin
kayalarında kartal, bundan böyle hep
zincire vurulmuş olarak kalacak.

Yalnızca umut, ışıktan körleşmiş, diz çökmekte.

Çöz bağlarını o umudun, götür
bayırdan aşağı, ellerini
koy ki gözlerine,
hiçbir gölgeden yanmasın!

Almanyanın cenneti nerede karartıyorsa toprağı,
bulut sözcüklerin peşine düşer ve doldurur krateri
suskunlukla, yaz mevsimi, seyrelmiş yağmurlarının
ortasında kulak kabartmadan onlara.

Fısıltıyla geçip gitmekte söylenemez olan,
toprağın üzerinden: Öğlen olmuş bile.

HERGÜN

Savaş, ilân edilmiyor artık,
sürdürülüyor. İnanılmaz olan
sıradanlığa dönüştü. Çarpışmalara
katılmıyor kahraman. Güçsüzler
girdi ateş hattına.
Günün üniforması sabır,
nişan, zavallı yıldızı umudun,
yüreğin tam üstünde.

Yıldız
her şey sona erdiğinde veriliyor,
yaylım ateşi sustuğunda,
düşman görünmez olduğunda
ve sonsuz silâhlanmanın gölgesi
göğü kapladığında.

Yıldız
çarpışmalardan kaçmalar,
arkadaşa kanıtlanan cesaretler,
aşağılık sırların açığa vurulması
ve her türlü buyruğun
yerine getirilmemesi
karşılığında veriliyor

BİR KUMANDANA

Bir gün, yaşlanmış ve körleşmiş halkların
onuru adına, yeniden girişildiğinde
o bilinen işe, sen,
bir suç ortaklığıyla, bizden olanlara
hizmet edeceksin, bildiğin için
sınırlarımızı kanla çizmeyi.
Önderliği, kitaplara geçmiş adının
gölgesi üstlenecek ve onun kanatlanmasıyla
göverecek defneden zafer taçları.

Bizim anlayışımıza gelince: Kimseyi ne
kurban et kendinden önce, ne de Tanrıya
yalvar. (O hiç pay istedi mi ganimetlerinden?
Hiç eşlik etti mi umutlarında sana?)

Yalnızca şunu bilmelisin:
Ne zaman ki, senden öncekilerin aksine,
kalkışmazsan kılıcınla, parçalanamaz
gökyüzünü parçalamaya, işte o zaman
bir yaprak da sana düşer defne dalından.
Ne zaman ki, dev bir kuşkuyla,
kendi talih kuşunu kovup atılırsın
ortaya, zaferden emin olabilirsin.

Çünkü bir zamanlarki galibiyetin
yalnızca talihinin senin yerine kazandığıydı;
gerçi eğilmişti düşmanın sancakları,
ganimetin olmuştu silâhlar
ve bir başkasının bahçesinde
yetişme meyvalar.

Ufkun hangi noktasında kesişirse,
talihinin ve talihsizliğinin yolları,
orada ver savaşını.
Nerede basarsa karanlık ve uyurlarsa
askerler, nerede sana ilençler yağdırıp,
uğrarlarsa senin ilençlerine, işte orada
davetiye çıkar ölüme.

Düşüp yuvarlanacaksın
dağlardan vadilere, saçılacaksın, delicesine
akan sularla bereketli diplere, toprağın
tohumlarına, sonra altın madenlerine,
büyüklerin heykellerini döktükleri eriyiklere,
unutulmuşluğun derinliklerine, oradan
milyonlarca kulaç uzaklıktaki düş evrenlerine.
Ama en sonunda da ateşe.

O zaman, bir yaprak da sana düşer,
defne dalından.

HABER

Cennetin ölü sıcaklığındaki kapısından doğmakta güneş.
Oradakiler ölümsüzler değil,
fakat savaşta ölenlermiş, duyduğumuza göre.

Ve çürüyenlerden yana değildir ihtişam.
Tarih, yani bizim tanrımız, bir mezar hazırladı bizlere,
bir daha göğe çıkışı olmayan bir mezar.

KÖPRÜLER

Rüzgâr şimdi daha bir germekte köprülerin
önündeki kurdeleyi.

Gökyüzü en koyu mavisini
ıstavrozlara sürterek eskitmişti.
Şimdiyse orada burada
gölgelerimiz ışıklarla oynaşmakta.

Pont Mirabeau...Waterloobridge...
Nasıl dayanabiliyorlar bu adlar acaba,
adsızları taşımaya

Nehrin dibindeki trompetler,
inançlarına karşın yitip gitmişlerin
dokunuşlarıyla uyanmaktalar.

Yalnızdır bütün köprüler,
ve ün tehlikelidir onlar için, tıpkı
bize de olduğunca, değilmi ki omuzlarımızda
sanki, hissederiz yıldızların adımlarını.
Gelgelelim yoktur faniliğin çağlayanından
öteye bizi taşıyacak bir düş köprüsü.

Kıyıların buyruğunda yaşamaktır en iyisi,
uzanmak bir kıyıdan ötekine,
ve gündüzleri nöbet tutmak,
kaderin seçtiği, kurdeleyi kessin diye.
Çünkü o, ancak sisler bastığında ulaşır
güneşin makasına ve o makas kamaştırdığında
gözlerini, düşerken bulur kendini
sislerin kucağında.

GECE UÇUŞU

Gökyüzüdür bizim tarlamız,
gecenin ortasında,
motorların alın teriyle sürülür,
düşlerin seferberliğiyle –

kafatası ve odun yığınlarının üstünde,
dünyanın, kiremitlerini rüzgârın götürdüğü
damının altında görülmüş düşler – ve şimdi
evimizin her tarafında yağmur, değirmenlerde
ise, kör uçuşları yarasaların.
Kimdi yaşayan orada? Kimin elleri temizdi?
Kimin hayaletiydi gece
gözüken öteki hayaletlere?

Çelikten tüylerin barınağında, dinlemekte
aygıtlar uzayı, kontrol saatleriyle ölçekler,
kulak kabartmakta bulut demetlerine,
sevgi, yani yüreğimizin unutulmuş dili ise
gezinmekte usulca: kısa ve uzun, uzun...
Bir saat için çarpmakta dolu kulak zarlarına,
bizden yana olmayan, dinledikten sonra
her şeyi ardında bırakan kulaklara.

Ne güneş ne de yeryüzü battılar,
sadece yıldızlara dönüşüp, tanınmaz oldular.

Bizler, yeniden oraya dönüşün,
yüklemelerin ve ganimetlerin
önemsenmediği bir limandan kalktık.
Hindistanın baharatı ve Japon ipekleri
tüccarlara aittir, tıpkı balıkların
ağlara ait olması gibi.

Ama bir koku duyulmakta şimdi,
bir kuyruklu yıldıza öncülük edercesine,
ve havanın tüllerini
düşen yıldız her yanından delmekte.
Yalnızların konumu adını tak buna,
hep hayret uyandıran bir konum,
hepsi o kadar.

Biz kalktık ve manastırlar bomboş, sabretmeyi
öğrendiğimizden beri, kurtarmayan ve inandıramayan
bir tarikat. Eylem değildir pilotların işi.
Üslerini bilirler yalnızca ve dizlerine vaymışlardır
hiçbir ekleme gerektirmeyen bir dünyanın haritasını.

Kim yaşıyor orada, aşağılarda? Kimdir ağlayan...
Kim yitirmiş evinin anahtarını?
Kimdir yatağını bulamayan, uyuyan kimdir
kapı eşiklerinde? Kimdir cüret eden, gün ışıdığında
gümüş çizgiyi yorumlamaya: Bakın, başımın yukarsında...
Sular yeniden döndürmeye başladığında değirmeni,
kimdir cüret eden, geceyi hatırlamaya?

MEZMUR

I

Susun benimle, nasıl susmuşsa bütün çanlar!

Dehşetin uzantılarında arar
haşarat, yeni besinlerini.
Çarmıhın yıldönümlerinde bir el belirir
gökte, gelgelelim eksiktir iki parmağı,
yemin edemez bu yüzden, hepsi,
ama hepsi boştu ve bundan sonrası da
olmayacak diye Dalar bulut kızıllığına,
salar ortaya yeni katilleri,
ve gider, özgürce

Geceleri, bu yeryüzünde,
uzanır pencereye, açıp çarşafları,
ortaya çıksın hastaların mahremiyeti diye,
besinlerle dolu bir çıban, her damağa göre
hazırdır sonsuz acılar.

Kasaplar, ellerinde eldivenle,
çıplakların soluklarını keserler,
kapı ağzındaki mehtap yere düşer,
bırak, kalsın kırıklar ve kulp, olduğu yerde...

Herşey hazırdı son takdis için.
(Gelgelelim olanaksızdır gerçekleşmesi.)

2

Nasıl da abartı bütün bunlar
Yuvarlayarak getir bir kenti,
doğrul o kentin tozlarının arasından,
sonra üstlen bir resmi görevi
ve tak yüzüne bir maske,
ortaya çıkmasın kim olduğun.

Getir yerine verilen sözleri,
havada asılı kör bir aynanın,
rüzgârdaki bir kilitli kapının önünde.

Ayak basılmamıştır göğün sarp yamaçlarındaki yollara.

3

Ey gözler, güneşi biriktiren yeryüzünün yanığı,
bütün gözlerin yağmur yüküyle ezilmiş,
ve şimdi, yaşanan zamanın trajik örümceklerinin
ağlarıyla örülüp perdelenmiş gözler...

4

Suskunluğumun kuytuluklarına
yerleştir bir sözcük
ve büyük ormanlar yetiştir iki yanda,
öyle ki, dudakların
bütünüyle gölgede kalsın.

GÜLLERİN FIRTINASINDA

Nereye dönersek dönelim güllerin fırtınasında,
gece dikenlerle aydınlanmış, ve yaprakların,
çalılıklardayken onca sessiz gök gürültüsü,
şimdi peşimizden ayrılmamakta.

TUZ VE EKMEK

Şimdi rüzgâr döşemekte rayları,
ağır aksak kafilelerle geçeceğiz o yollardan,
ve dolduracağız bu adayı,
güvene karşılık güven ödeyeceğiz.

En eski dostumun ellerine bırakıyorum
görevimi; yağmur adamdır şimdi yöneten
kasvetli evimi ve borç defterinde çektiğim çizgileri
tamamlayan, gelişlerim azaldığından bu yana

Sen, ateş beyazı cübbeyle sırtında,
yetişiyorsun sürgün kafilesine ve kaktüslerin
etinden koparıyorsun bir dikeni,
– sanki aczin, bizim de iradesizce
boyun eğdiğimiz bir işareti.

Bizler biliyoruz
bu kıtanın tutsakları olarak kalacağımızı,
yine onun aşağılamalarının tiryakisi olacağımızı,
ve doğruya ilişkin gelgitlerin de
bugüne göre azalmayacağını.

Çünkü kayalıkta uyumakta
pek ışığa boğulmamış kafatası,
pençe, pençeye takılmış
kapkara taşlarda, ve yara izleri
iyileşmiş yanardağın menekşesinde.

Işığın büyük fırtınalarından hiçbiri
hayata kavuşamamış bugüne kadar.

Bu yüzden, deniz kapladığında bizi,
alıyorum tuzun birazını
ve geri dönüyorum,
eşiğe serpiyorum
ve eve giriyorum.

Bir ekmeği yağmurla paylaşıyoruz,
bir ekmeği, bir borcu ve bir evi.

BÜYÜK VİYANA PEYZAJI

Ey ovaların ve giderek büyüyen nehrin ruhları, çağrıldınızsa
sonumuzu görmeye, durup kalmayın kentin kapılarında!
Kırık dökük kenarlardan sızan şaraptan geriye ne kalmışsa,
yanınıza alın, ve kim varsa bir çıkışın arayışında olan, onu
götürün bir sızıntının başına ve açın düzlüklerin yolunu!

Ötelerde çarpılmakta bir ağaç çıplak boğum yerlerinden,
bir tekerlek coşmakta, tarlalarda ise delme kuleleri kovmakta
ilkbaharı, yeşilin aşağılanan torsosu yerini bırakmakta
heykel ormanlarına, ve şimdi petrolün gözbebeği almakta
nöbeti, ülkenin bütün havuzlarında.

Ne önemi var? Artık bıraktık dansları uzun bir aradan
sonra: Düzeldi akortsuzluklar, biraz da cantabile.
(Ve soluğunu artık hissetmiyorum yanağımda!)
Sessiz kalmış çarklar. Dev dönme dolap sürüklemekte
sevgimizi örten pelerini tozların ve bulut serpintilerinin
arasından.

Başka hiçbir yerde görülmemiştir, buradaki gibi, son
öpüşlerin ilkinden önce algılandığı. Ağızda kalan tadla
devam edip yola, susmaktır önemli olan. Turnanın
sığ suların sazlıklarında; çemberini dalgadan daha
sesli, tamamladığı yerde, çalar son saati, bir kamışla.

Ta ötelerdedir Asya'nın soluğu.

Ritmik bir yükseliştir çöküşten önce, olgun kültürlerin
sergiledikleri hasat, kanıtlanmışlarsa eğer, o zaman vardır
benim daha anlatacaklarım rüzgâra. Tepenin ardında
tatlı su bulandırır gözleri, ve sanki sarhoş bir sınır
duygusudur üstüme varan; Roma kalıntılarının yanındaki
kavakların dibini kazıp ararım kavimlerin hüzünlerini;
Evet ve Havırların ezgileriyle, bütün o eski gülümsemeleri.

Yaşam diye ne varsa göç etmiş şimdi yapı bloklarına,
sağlıklı yoldan hafifletilmekte yeni sıkıntılar; çiçek açmakta
yol kenarındaki kestane ağaçları, kokmadan; ve hava,
tadamaz olmuş artık mum kokusunu, parktaki trabzanlardan
uçuşan saçlar, yalnızlık kokuyor; toplar, çocuk ellerinin
yanından
geçip suyun ta dibine batıyor ve ölü gözler, bir kez daha
karşılaşıyor bir zamanlar paylaşılan maviliklerle

Sayısızdır inançsızlığın yarattığı mucizeler.
Yürek olmakta direnen bir yürek, var mı daha?
Düşle hâlâ kirlenmediğini, kaldır elini andına,
düşle seni yenen soyunu, düşle, ama yine de ona
diren, protesto yerine mistik bir sırt çevirişle.
Öteki elin başardığı ise, üstündeki büyüye
son veren sayılar ve çözümlemelerden geçer.
Sensin aslında, seni senden ayıran. Başla akmaya,
geriye bilerek dön, yeni bir vedanın kılığında.

Güneş, fırtınanın önünden koşmakta Batıya,
ikibin yılın ardından bir şey kalmayacak bize.
Rüzgâr havalandırmakta çiçekli Barok hevenklerini,
trabzanlardan dökülmekte bebek heykelleri,
hisar duvarları loş avlulara çökmekte,
maskeler ve buketler ise çekmelerden taşmakta...

Yalnızca öğlen ışığında uzanan alanda, sütun
ayağındaki zincirin karşısında, en geçicisini
yaşarken anların, ve güzelliğin umarsız tiryakisi
kesilmişken, kurtarabiliyorum kendimi zamandan,
herhangi biri gibi, gelmekte olan ruhlardan.

Şimdi heykelleşmiş Meryem Ana –
gemi bomboş, taşlar ise kör olmuş,
olmamış kurtulan, çokları vurulmuş,
yağ bir türlü yanmıyor, aslında
hepimiz içtik ondan – hani nerede
senin o sonrasız ışığın?

Artık balıklar da öldüler ve sürüklenmekteler
şimdi, bizleri bekleyen kapkara denizlere.
Oysa bizler, başka akıntıların girdabında,
çoktan döküldük, dünyanın olmadığı,
neşenin de çok azaldığı âlemlere.
Ovalardaki kuleler yüceltmekteler bizleri,
iradesizce sürüklenip geldiğimiz ve gittikçe
daha aşağılara yuvarlandığımız için
hüznün basamaklarından, düşüşün sesine
alabildiğine kulak kabartarak.

"BUDALA" ADLI BALE-MİM GÖSTERİSİNDEN PRENS MİŞKİN'İN BİR MONOLOGU

Oyun kişileri –Parfion Rogoşin, Nastasya Filipovna, Totzki, Ganya İvolgin, General Epantşin ve Aglaya– birer kuklayı çağrıştıran adımlarla girerler. Mim sahnesi, giriş müziğinin kapanış notasıyla birlikte son bulur ve Prens Mişkin, sahnenin ortasına gelir. Bütün monoloğu müziksiz söyler

Söz bende şimdi, onu
hüznün elinden aldım,
layık olmaksızın, çünkü ben
nasıl daha layık olabilirim
bir başkasından ben ki,
kendim, gökten düşüp
içimize yayılan o korkunç
ve yabancı, bu dünyanın
bütün güzelliklerine ve
kötülüklerine katılan bulut
için, bir kaptan başka
bir şey değilim.

(Ey aydınlığın acısı, öteki
ateşlere çok benzeyen,
hak ettiğimiz hastalıktan,
ortak acılarımızdan kaynaklanan
ateşin acısı!)

Bırak, kaplasın bir sessizlik
yüreğimi, kararıncaya kadar
ortalık, ve neyse beni
aydınlatan, yeniden karanlığa
geri verilene kadar.

Evet, bu acı içinizde
olduğu içindir ki, yaptığınız neyse
yaşamınız için, aslında
yapılmıyor yaşamınız uğruna,
ve neyse çabanız onurunuz için,
aslında yaramaz onurunuza.

Ecinnilerin kahkahalarıyla yanar,
dipsizdir, taşma noktasına kadar
bizi düşünen şu mutsuz yaşamın
kapları. Çarptı mı biri ötekine,
çıkmaz bir ses, çünkü engellenmez
göz yaşları, yuvarlanırlar dilsizce
uçurumdan uçuruma ve yitip
gittikleri en sonuncusu,
karşı koyar hep işitmemize
Ey, aşkın dilsizliği!

Konuşmasının burasında, kimin adını söylerse onu elinden tutar

Porfion Rogoşin, bir tüccarın oğlu,
bilmez bir milyonun ne olduğunu.
Kış gecelerinde arabası
durur dünyanın satılık sokaklarında,
ama kullanamaz o yolları.
Karlara saçar hep parasını,
çünkü o karlar, ölçütüdür
senin yanaklarının, Nastasya Filipovna,
adın, tehlikeli bir kıvrımdır her dudakta,
derler ki, karla ölçermişsin yanaklarını,
rüzgârların yuvasıymış saçların,
(hercaidir, demiyorum onlara),
ve gözlerin bir dar boğazmış, arabaları
yuvarlanırmış içine, karmış onları
sayan ve karlardan alırmışsın
yanaklarının ölçütünü.

Totzki – bu kadarı fazla herhalde,
istirahate çekilmezden önce: Bakışı,
bir çocuğunki, kollarında olan, geçmişti,
ve şimdi bakışların ve dudakların zamanı,
ikinizi birden gelip kucaklayan.

Ganya İvolgin, bir bağ kurulduğunda
herkesin arasında,
o zaman senin ellerin olacak
o bağlara düğümleri atan,
çünkü iyi beceremiyorsun gülümsemeyi.
Kendin için çok şey diliyorsun,
oysa çok az kendinden istediğin.
Tek bir tutku kıpırdanmakta içinde:
Sen tekerleklerin altında son bulmadan,
başkalarının bindikleri arabaların
devrildiklerini görmek istiyorsun.

General Epantşin – rastlantılar değildir
bizleri götüren kaçtıklarımızın yakınına.
tıpkı kaçıp saklanışımız gibi çocuklara,
sığınırız söylemeye korktuğumuz arzulara
ve onca acizken kendimizi koruyabilmekten,
dikiliriz koruyucu olarak başkalarının kapılarına.

Peki, ne olur kaçırılan?
Hoşgörü dilenmeyen bir gençliğin
artık soğumuş düşleri mi?
Yetkinlik mi o halde? Ve yalnızca
bilmecesiyle yetindiğimiz bir güzellik mi?
Evet, Aglaya, bundan böyle sende
ancak giremeyeceğim bir dünyanın
habercisini, tutamayacağım bir vaadi
ve koruyamayacağım bir değeri
görebilirim.

Döner; şimdi yüzü izleyicilere dönüktür.

Görünüşte kavuşmuş olarak yaşama,
ve bizden bir ifade takınmamızı isteyen
gezegenlerce baştan çıkarılmış biri
kimliğiyle, sınırsız müzik eşliğinde
gördüğüm, dilsizlerin devinimleridir.

Burada sözcükleri, bir kuklayı çağrıştıran bir dansla noktalanır

Adımlarımız, bize kadar
varabilen birkaç ezginin yetersiz
tınılarıdır yalnızca.

Tek tek herkesin yalnızlığını dile getirmesi öngörülen dansa Mişkin de katılır

Bir sirk arenası atmosferi yaratan bir içmekân. Nastasya, beyaz şeritlerin yardımıyla Totzki'yi, Ganya'yı ve generali kukla gibi yönetir; bu arada trajik, cüretkâr ve tehlikeli bir dans aracılığıyla üç erkek üzerindeki etkinliğini dile getirir. Daha sonra Rogoşin belirir ve Nastasya erkeklerin yanından dönerek geçip gider. Giysisi üstünden parça parça dökülür; sonunda Nastasya, yalnızca beyaz bir gömlekle, altın bir kürenin altında durur. Bir elini küreye, öteki elini de kenarda durup beklemekte olan Rogoşin'e uzatır. O anda Mişkin, kadına doğru gelir

Dur ! Yalvarırım sana,
varolan tek aşkın sûreti,
aydınlık kal ve kirpiklerinle
kapat gözlerini dünyaya,
güzel kal, tek aşkın sûreti,
ve kaldır alnını
kuşkunun şimşeklerinden.
Öpüşlerinle dağıtacaksın onları,
bakarsan eğer, herkesin
olduğun aynalara,
uykunda bozacaksın çehreni

Mişkin, Nastasya'yı sahnenin ön tarafına götürür ve onunla birlikte sarkıtılan bir trapeze biner. İkisi birlikte yükselirlerken, çok zarif bir müziğin yalnızca birkaç notası duyulur

Hakiki ol ve karlara yılları geri ver,
kendinle ölç kendini yalnızca, bırak kar taneleri
yalnızca okşayıp geçsin tenini.
Bu da bir dünyadır:
Bir eski yıldızdır, yalnızca
çocuk yaşlarımızda ülke dediğimiz;
zamanın yağmuru gibi indiğimizde
havuzlara, neşeli zamanların birikimleri gibi.
Bu da bir ruhtur, zavallı ve neşeli
bir oyuna ait olsa da, rüzgârda
bir salıncak ve bir kahkaha,
hem yukarda, hem de aşağıda;
Bu da bir hedeftir, kendimizin tutkunu
olmamak ve şaşırmak bütün hedefleri;
ve bu da müziktir,
yani budalaca bir tınıyla,
hep aynı,
tek bir şarkıyı, bize bir sonrayı
vaat eden bir şarkıyı izlemek.

Sakın düşme, orkestranın
dünyaya düşman kargaşasına,
düşersin, eğer şimdi bırakırsan kendini
ve teninle konuşursan fani bir dilde.

Anna Nastasya, trapezden Rogoşin'in kollarına kayar

Kırmızı renkli, dev bir ikonun önündeki bir merdivende Mişkin oturmaktadır. Bir ranzaya sırt üstü uzanmış olan Rogoşin, gittikçe artan bir heyecanla Mişkin'in anlattıklarını dinlemekte ve Mişkin'in basamakları ağır ağır inişini izlemektedir.

Yaşamımın her anına bir yabancı
anı da ekliyorum, gizliden içimde
hep taşıdığım bir insana ait olan,
ve o insanın yüzünü hiçbir zaman
bana unutturmayacak bir an'ı.

(Akşamları içten olgunlaşan
bir yüz değil bu!)
Sabaha doğru esen, küf yeşili ve
bir zindan gecesinin kırağıyla kaplı
bir yüz, gözlerin üzerinde ise
bir zamanlar göğe açılmış parmaklıklar.

Uyku kaçar, hapisteki adamın buz kesmiş
uzuvlarından.
Nöbetçinin adımları göğsünde yankılanır.
Sonra bir anahtar, iniltilerinin kapısını açar.

Söyleyecekleri olmadığından,
anlatamadığından derdini de kimseye,
zindanına et ve şarap getirirler,
insanları sevmek adına.

Ona gelince, dalmışken
giyinmenin telaşına,
ne yapılan iyilikleri anlayabilir,
ne de verilen buyruğun
amansızlığını.
Zaten uzun bir yaşam başlayacaktır,
kapı açıldığında ve açık kaldığında,
yollar, yollara kavuştuğunda ve
bütün bir halkın seslerinden oluşan
çağlayan onu aşağıya, bütün dünyanın
katil yargıçlarının idam kararlarıyla
besledikleri kan denizinin
kıyılarına sürüklediğinde.

Ama şimdi bir ortak noktamız var,
verilen hükümle; o hüküm ki,
yüzü tamamen hakiki olan bu adamın,
başını dikkatle koymazdan önce
celladın sehpasına, bir hakikate
vardığını da söyler
(oysa bembeyazdır
yüzü ve hareketsizdir,
ve kafasından geçebilecek
düşünceler belki de önemsizdir,
o, yalnızca celladın ceketindeki
paslı düğmeyi görür.)

Bir ortak noktamız da
mahkûmla, değilmi ki o, bizi,
hakikatin, bizim hazırladığımız
cinayetle, bize hazırlanan
cinayetten önce geldiğine

inandırabilmekte
Ve şimdi var önümde bir cinayet,
ben de birini işlemek üzereyim,
bu hakikate ilişkin bütün olasılıklarla,
hem onu yaşatmak için, hem de
ölümümüz için gerekli cesaretle.
Gelgelelim bu ölümlülüğümle
hiçbir şey öğretemem,
ve öğretebilseydim bile,
bunu ancak sözünü ettiğim anda
yapabilirdim ve kalmazdı artık
o an herhangi bir söyleyebileceğim.

Rogoşin, yerinden fırlar ve anlattıklarının sonuna doğru merdivenin en alt basamağına gelmiş olan Mişkin'i yere yuvarlar. Yine çok zarif bir müzik duyulur. Rogoşin, farklı bir ifadeyle Mişkin'e doğru gider, onu kaldırır ve kucaklar. Boyunlarındaki haçları birbirleriyle değiştirirler.

Simsiyah ve boş sahnede ince, beyaz çizgilerle sarayı andırır bir ev kurulmuştur. Ev boyunca yine beyaz renkte bir bale çubuğu uzanmaktadır; üstünde göz kamaştırıcı beyazlıkta bir bale giysisi bulunan Aglaya, çubuğun yanındadır. Ön sahnede Puşkin'in yoksul şövalyeye baladının bir varyasyonunu izleyiciye bakarak okuyan Mişkin, bir kez bile dönüp Aglaya'ya bakmaz; Aglaya, metin ne zaman bir müzik (ritornel) tarafından kesilse, bale çubuğunda güzel bir bale alıştırması gerçekleştirmektedir. Sahne, müzikle başlar.

Kefaletim, bundan uzun süre önce
bu dünyada yaşamış ve kendisine
hep tuhaf denmiş birine aittir, bir
şövalyeye, ama bugün ne diyebilirim
böyle birine, artık bir erdem sayılmazken,
saraylarda ve şatolarda değil de,
yoksulluk içersinde yaşamak?
Özensizdi giysilerine günler boyunca,
ta ki biri omuzlarını saçaklarla donatıp,
onu, utanca ve sabrın sonsuz huzuruna
tahammülsüz bir ışığa boğana kadar.

Savaşı lânetleyenlerdir bu ışıkta
çarpışmak için seçilmiş olanlar.
Onlar serperler tohumları
dünyanın ölü tarlalarına,
bütün bir yaz boyunca
ateş hatlarında yatarlar,
Onlar bağlar bizim için
ekin demetlerini
ve rüzgârın şehitleri olurlar.

Ağlaya, ritornelin ilk bölümü için varyasyonunu yineler.

Hazırlık zamanlarında yaklaşmadım kentlere
ve aşk uğruna yapıldığı gibi, tehlikeli yaşadım.

Sonradan bir akşam toplantısına katıldım
ve bir idamdan söz ettim. Böylece yine yanıldım.

Bir fırtınanın elinden oldu ilk ölümüm
ve şöyle düşündüm Demek dünya, bunca aydınlık
ve çılgın,
nerede karartsam çayırları, rüzgâr toprak atmakta
bir haçın üstüne ve bırakmakta beni yüzüstü yatmaya!

Atılan mavi taşlarla uyandım ölümden.
Yıldızlardan örülü bir yüzün kırıklarıydı.

Ağlaya, ritornelin ilk bölümü için varyasyonunu yineler

Ve şövalyelerin tarikatından kovulmuş,
baladlardan da atılmış biri olarak,
bir yol bulmaya çalışıyorum şimdiki zamanda,
parçalanmış güneşlerin toza dönüştüğü,
gölge oyunlarının da,
göğün sağır duvarlarında
değişimlerden medet umarak,
çocukluk dualarımın bir zamanlarki
inançlarından düşlerde ona
bir kumaş dokudukları ufuklara
uzanan bir yol.
Parçalanmışsa da çelenkler,
inciler dökülmüşse bile,
Madonnaların mavi kıvrımlarına

kondurulan öpücük, onca gecenin
esrikliğinin ardından tadını yitirip,
daha ilk solukta girintilerdeki
mumları söndürse de,
ben, inançsızların kapkara kanlarından
çıkıp kendi kanıma giriyorum
ve kurbanlarımızı aşağılayan
bir öykünün son yankılarına
kulak veriyorum.

Ağlaya, ritornelin ilk bölümü için varyasyonunu yineler.

Bir zaaf var içimde, deliliğe çanak tutan,
istediği, kapatmaktır yolumu
ve koparmak beni özgürlüğün kucağından.

Anafora boyun eğen bedenim,
tam zamanında kaçtı onu
parçalamak için havaya kaldırdığım
bıçaklardan. Şimdi aynı beden,
onu saran solukla birlikte,
ve benim soluğumun eşliğinde,
kaymak istemekte aşağılara,
kanıtlamak için, dudaklarımın
sorgulamadığını benim yaşamımı,
bir de, yaradana yaratabilmemiz için
varolan koşulları.

Sahne, ritornelin ikinci bölümüyle sona erer ve Ağlaya, parmaklarının ucunda, son hareketlerini yaparken öylece donup kalır

Bir kaplıcada, yaya yolunu görürüz; arka planda küçük bir orkestra yeri vardır. Buraya bir kuş sürüsü toplanmıştır betimlemek istenen, Petersburg yüksek sosyetesidir. Perde açıldığında, küçük orkestranın şefinin bageti havadadır. Kuş topluluğu hareketsizdir. Her biri bulunduğu pozda donmuş gibidir; böylece salıne, bir renkli baskıymış izleniminii uyandırır. Ön kısımda, kendini bu çevrede yabancı hisseden Mişkin durmaktadır

Kıskanacak değilim kolay uçanları,
yani bu kuş sürüsünü,
pek çok vere değip geçen ve
en hızlı uçuşlarda bile,
bıkkınlık içersinde olanları.

Mişkin çıkar. Küçük orkestranın şefi, bagetiyle başlama işaretini verir ve o zamana kadar donmuş gibi duran kuşlar, "yolda gezinenlere" dönüşürler. Müzik bittiğinde hepsi orkestra şefine dönüp alkışlarlar. Dansın bitiminden biraz önce Mişkin ile Aglaya görünürler. Önce kalabalığa karışırlar, sonra ön sahneye gelirler. Ve Mişkin, Aglaya'ya kendine ilişkin açıklamalar yapar

Nereye gittimse, taşların altında buldum kendimi,
kırlaşmış ve güvenmek yüzünden kargaşaya
düşmüş taşların altında.

Kesinlikle biliyorum ki, senin yüzün de,
onca yaşlanıp çöktü ve uzandı yanıma,
buz beyazı çağlayanın altına,
ilk ben kurmuştum orada yatağımı,
ve öldüğümde, gözlerimin önünde
el değmemişliğin çöküşüyle,
yatacağım o çağlayanın altında

Mişkin ve Aglaya çıkarlar. Akşam olur. Birkaç küçük lamba yanar, orkestra çalmaya son verir, topluluk çiftler halinde bir araya gelip salmeyi terk eder. Yukardan mavi renkli dekor parçaları iner ve bütün sahne, canlı mavi renge bürünür. Sonra Aglaya, beyaz giysili erkek dansçılar peşinde olduğu halde, uçarak içeriye girer; Mişkin, üstünde beyaz bir giysiyle Aglaya'ya gerçekleşmesini istediği bir düş olarak gözükür. Ancak Nastasya'nın araya giren görüntüsü, iki sevgiliyi birbirlerinden ayırır. Mavi dekor parçaları kaldırılır. Gecenin bastığı bahçede yalnız kalan Aglaya, düşten uyanır ve kendini ağlayarak bir sıraya atar. Mişkin, bu kez gerçek kişiliğiyle gelip onun önünde diz çöker.

Feragate güvenmeye başladım artık.
Seni isteklerime yeğlemem midir ağlamanın nedeni?
Sen, kısa bir yazgı seçtin: Benim zamanımı, ve ben,
birlikte uyuduğun, bu dünyanın dışına çıktığın
bütün düşlerin yıkılıp gitmesini istiyorum.

Bir tesellim yok senin için.
Dağların hareket edişi başladığında,
taşlara özgü bir duyguyla ve yaşları
belirsiz, bir gece korkusunun zemininde
ve çok büyük bir tedirginliğin kapısında,
biz, seninle birlikte yatacağız.

Yalnızca bir kezdi mehtabın hoşgörüsü.
Yüreğimizin dallarının arasına
aşkın daha bir yalnızlık kokan
ışığı dökülmüştü.
Ne kadar da soğuk bu dünya,
ve gölgeler, ne kadar da
çabuk sarmakta köklerimizi!

Aglaya, dediklerini anlamaksızın Mişkin'i dinler; eklentilerinde düş kırıklığına uğramıştır, yerinden fırlar ve neye uğradığını şaşıran Mişkin'i oracıkta bırakır. Kuşlar, gecenin bastığı bahçeye geri dönerler; bu kez Nastasya Filipovna'nın çevresini almışlardır; Nastasya ise baş döndürücü güzelliğiyle kışkırtıcı bir dans eder ve herkesin soluğunu keser. Daha sonra iki kadın, karşı karşıya gelirler. Nastasya, Aglaya'ya hakaret eder, hakaretinin yanıtını Aglaya'ya eşlik eden erkeklerden birinden alır. Mişkin çekilir, ürken kuşlar da kaçarlar. Dekorlar kaldırılırken, ışık sahnenin ön tarafını aydınlatmaktadır; sahnede yalnızca siyah kumaşla kaplı ve iki yanında merdivenler bulunan bir yükselti kalır; Aglaya ile Nastasya, siyahlar giymiş eşleriyle birlikte sanki ölümüne bir kılıç düellosu yaparcasına dans varyasyonlarını sergilerler. Mişkin geri döndüğünde ise iki kadın, yükseltinin yan taraflarındaki merdivenlere çıkarak Mişkin'in açıklamasını beklediklerini söylerler. Mişkin'in tereddütünü gören Aglaya, kendini yükseltiden aşağı atar ve kendisine eşlik eden erkek tarafından götürülür. Mişkin onun arkasından gitmeye vakit bulamadan, Nastasya onun önünde cansız yere yığılır. Mişkin, onu yerden kaldırıp kollarında tutar.

Boş sahnede siyah giysili insanlar, ellerinde şamdanlarla, izleyiciye arkaları dönük durmaktadırlar; Mişkin ise yüzü izleyicilere dönük konuşur.

Ödünç bir sözle geldim, yoksa
elimde ateşle değil, ve suçlusuyum
her şeyin, ey Tanrım!
Birbirleriyle değişildi çarmıhlar,
ve biri hiç taşınmayacak.
Zayıf bir sesle övüyorum
senin yargının katılığını,
ve bağışlanmayı düşünüyorum,
daha sen bağışlamadan.

Korkunç keşiflerde bulunuyorum,
içimde korkunun uyanıp önüme
ışık tuttuğu yerde, her şeyden
suçlu olduğumu ve cinayetimi
anlıyorum, o suç ki, hemen bu gece
onunla gelmek zorundayım senin gecene,
umarsız bilgimi ise
feda etmek istemiyorum vicdanıma.

Sen sevgi ol, ben, hafif bir ateşle
yaratıldım senden ve ilence uğradım
ateşler içinde kavrulanların arasında.
Karanlıkta, önünde hepimizin
eşit olduğumuz o körlüğünün bilinciyle,
itiraf ediyorum her şeyin suçlusu olduğumu,
çünkü sen, bizi görmediğinden bu yana,
yalnızca bir sözcüğü önemsemektesin.

Kırmızı bir halı yayılır. Mişkin, döner, şimdi onun da sırtı izleyicilere dönüktür. Nastasya görünür ve ön sahnede, Mişkin'e ulaşmaya çalışır, ancak Rogoşin, elinde bir bıçakla, birkaç kez aralarına atlar. Siyah siluetler, bulundukları yerde bir boleroya uygun adımlar atarlar. Sonunda Rogoşin, Nastasya'yı yakalar ve onu, sırtı izleyicilere dönük olarak sahneden çıkarır. Siyah siluetler de çekilirler İkon, sahnenin üst kısmından aşağıya doğru kayar. Mişkin, çaresiz bir ifadeyle onun önündedir.

Açıl bana!
Kapandı bütün kapılar, şimdi gece vakti,
ve ne varsa söylenecek, daha söylenmedi.
Açıl bana!
Çürümüşlükle dolu hava ve dudaklarım
daha öpmedi mavi pelerini.
Açıl bana!
Elinin çizgilerinde okuyabiliyorum şimdiden,
alnıma dokunmakta ruhum, geri götürmek için.
Açıl bana!

Sonunda Rogoşin ortaya çıkar ve Mişkin ona doğru ilerler.

Gizlidir yarın konuşacağım dudaklar. Bu gece istediğim,
seninle uyanık kalmak ve ihanet etmeyeceğim sana.

Rogoşin, Mişkin'i dikkatli adımlarla ikonun arkasına götürür. Sahne tamamen kararır ve Mişkin, karanlığın içinde iki üçlüyü okur

Sessizliğin idam sehpalarında asılıdır çanlar
ve şimdi uykuya çağırmaktalar,
uyu o halde, çanlar uykuya çağırmaktalar.

Sessizliğin idam sehpalarında çanlar
dinlenmeye çekilmekteler, bu, ölümdür belki de,
gel o halde, artık çekilmek gerekiyor dinlenmeye.

Ortalık biraz aydınlanır Sahne üstünden beyaz ipler, apoteozun tınıları arasında aşağıya uzanır. Mişkin, hareket etmeksizin yerinde kalır; yukardan inen ipler çoğalırken, ortaya çıkan dansörler ölçülü ve törensi hareketlerle deliliğin başlamasını betimlerler.

Koreografi Tatyana Gsovski
Müzik Hans Werner Henze

3. BÜYÜK AYI'YA ÇAĞRI
(ANRUFUNG DES GROSSEN BAREN, 1956)

OYUN BİTTİ

Sevgili kardeşim, ne zaman bir sal yapacağız kendimize
ve yelken açacağız gökyüzünden aşağıya?
Sevgili kardeşim, yakında yük çok ağır gelecek
ve batacağız uçurumlara.

Sevgili kardeşim, çiziyoruz kâğıdın üstüne,
nice ülkelerle rayların resmini.
Dikkat et siyah çizgilere,
havaya uçuyorsun, görmeyip mayınları.

Sevgili kardeşim, işte o zaman ben istiyorum ki,
bir kazığa bağlanayım çığlıklarla.
Ama sen, at sırtında terk ediyorsun ölüler vadisini
ve kaçıyoruz seninle birlikte.

Uyanığız, ister çingene kampında olsun, ister çöl çadırında,
Kumlar, saçlarımızın arasından süzülüyor,
ne senin yaşın, ne benimkisi, ne de dünyanınki
yıllarla ölçülüyor.

Sakın aldanma kurnaz kargalara, yapışkan örümceklere
ve çalılara takılıp kalmış tüylere,
yiyip içmeye de kalkma efsane ülkelerinde,
çünkü köpükler, yalnızca görünüştedir tencere ve testilerde.

Yalnızca altın köprüde kızıl yakut için geçerli
parolayı hâlâ bilendir ancak kazanan.
Söylemek zorundayım ki, son kar eriyeli,
o parola da yitip gitti bahçede.

Büyük yaralar aldı ayaklarımız onca taşlarla.
Biri iyileşti. İstediğimiz, atlamaktır onun yardımıyla,
çocuk kral, ağzında ülkesinin anahtarlarıyla,
alana kadar bizi, ve o zaman şarkımızın yankılanmasıdır:

Mevsim güzeldir çiçeklendiğinde hurma çekirdekleri!
Kanatları vardır her düşenin.
Kırmızı yüksükotları süsler yoksulların kefenini,
benim mührüme düşer yüreğinin küçük yaprağı.

Artık uyuma vaktidir sevdiceğim, oyun bitti.
Usulca yürümeliyiz. Beyaz gecelikler havalanmakta.
Annemle babama göre hayaletler gezmekte sanki,
biz karşılıklı değiştiğimizde nefeslerimizi.

BİR ÜLKE,
BİR NEHİR VE GÖLLER ÜZERİNE

I

Korkmayı öğrenmek istediği için ülkeyi,
nehri ve gölleri bırakıp giden birinin
izlerini, ve de nefesinin, Tanrı isterse, rüzgârla
dağılacak bulutlarını savmaktayım şimdi.

Say ve tut belleğinde benzeyecekler çünkü çoklarına.
Yazgılar da benzer, sonsuz yolculuklar da.
Ama sonradan öğrendi ki, kuzuların otladığı yerlerde,
kurtlar önceden beklerler hep, karanlık bakışlarla.

Daha sürüklenip acı çekmezden önce öğrendi
payına düşen dalganın gözden çıkarılmış olduğunu;
yükseldi dalgası denizde ve salladı, burcunun
bir peçenin ardından izlediği beşiğini.

O ise salladı ve ezdi sağır fındıkları,
daha sert bir tonda seslendi ıstakozlara,
ve Pazarlar, tatlı bir çan sesinden fazlasıydı –
Yitirdiği her gün, onun için bir Pazardı.

Çekti arabayı gevşemiş raylardan,
hafif tekerleklerin yardımı da yoktu,
sürdü ilk taş atımıyla yüzeyleri kırışan göllere,
suların yankılandırdığı çığlığın eşliğinde.

Gelgelelim çaresizlikten sığındığında geceye,
yedi taştan yedi ekmek doğdu;
o, daldı tatlı kokulara ve kırıntılar serpti
giderken, her şeylerini yitirmişlere

Hatırla! Çok iyi bilmektesin artık:
Her kim ki sadıktır, yuvasına kavuşur ilk ışıklarla.
Ey ertelenmiş, ey bize bırakılmış zaman!
Görkemli duygulara sardı beni, unuttuğum ne varsa

II

Sabahın ışıklarında havuzlar belirir ortada,
rahip, dua kitabı ve bütün Pazar cemaati,
soğuk pipolar ve siyah şapkalar,
beden, onur ve iyilik, en yücenin karşısında.

Hareketsizdir nehir, yıkanır otlaklar,
evlere kadar yansır sığır kuyruklarının parıltısı,
ağır yemekler getirilmiştir bile sofraya,
konuşmaların ardından aminle noktalanır dualar.

Aydınlık ve tedirgin edicidir öğlen sonraları
iğne gezinir örülecek çorapların içinde, yün parçalanır,
ve parlatılır atların koşum takımları,
ta ki yolculuğa çıkacak biri şakırdayıncaya kadar.

Yaşlılar, kucaklarında İncil'le, loş odalarda
ikinci uykularını uyurlar, oğullarına gelince,
yeni oğullar üretirler tek söz etmeksizin,
Tanrının yağmur gibi yağdırdığı hizmetçilerle.

Doymuştur dudaklar ve gözler –
tahta kurtları yuvalarına çekilmiştir sandıklarda,
ve gübre kokusu, sinek sürüleriyle birlikte,
yükselir pencerelere erken bir günbatımında.

Akşam sesler çoğalır çitlerin çevresinde,
dualar ve güller, yüksek sesle toplanır,
kediler korkuyla sıçrar uykularından,
ve rüzgâr, kırmızı korsenin yerini değiştirmiştir.

Saç örgüleri çözülür, dağılır gölge çiftler
sisin içersinde, yakınlardaki tepeden
yuvarlanarak gelen kısır ay, yayılır tarlalara,
ve bir gece için kiralar bütün toprakları.

III

Yalnızca bir kale kalmıştır dağın payına,
dağ korur onu kayalarla sararak, gönderir
akbabayı pençe simgesiyle kıralın armasına;
isteği, kale bütünüyle çökmeden yetişmekti.

Üç ölü gizlenmiştir surların arkasına;
birinin kuleden hâlâ saçları dalgalanır,
biri için denir ki, hep taş atmaktadır,
birinin ise iki başlı olduğu söylenir

Üçünün birlikte buyruk verdikleri, yangın çıkarır,
cinayet işler kapkara saçlarla sarılı olanı,
ve gidip taşı kaldıran ise, can verecektir
o akşam, karatavuk daha söylemeden şarkısını.

Burçlardadır çıplak ayaklı ruhlar,
korunmasız ceset ise zindanda,
konuk listesinde otopsiye gelenlerin adları –
onları siler, gelmemizi buyruklayan gece.

Açar yeryüzü haritasını, hedefleri saklar;
buz çağı diye kaydeder zamanı,
çakıltaşlı patikaları buztaşlarıyla örter,
yol, kumtaşlarıyla tebeşir taşına dönüşür.

Ejderha resmidir övdüğü, bir de kale,
yukarının aşağıda, aşağının ise yukarda olduğu
eski dünyanın kıvrımlarına sarılı.
Mavi çatlağın üzerindedir henüz toprağın dansı.

Sel basan topraklara açılır gece. Yeni zamanların
buz gibi mahzenlerine sürükleniriz bir kez daha.
Mağara resimlerinde aramalısın insanoğlunun düşlerini!
Giysine tak kartavuğunun tüyünü.

IV

Başka şeylerle örtünürdük tarihöncesinde,
sende tilki, bende ise kokarca postu vardı;
daha eskiden ise, Tibet'in derin bir vadisinde
karlar altında kalmış çiçeklerdik.

Zaman ötesinde, ışıksız kristallerdik,
eriyip gittik daha ilk saatlerde,
bütün bir yaşamın korkusuyla ürperdik,
çiçek açtık, daha ilk mananın esrikliğiyle.

Mucizeler arasında gezindik ve attık
eski giysilerimizi, yenilerini giydik.
Bir kat daha güçlendik her yeni zeminle
ve soluğumuzu artık hiç tutmadık.

Kuşken hafiftik, ama ağırdık ağaçlığımızla,
yunusken cesur, kuş yumurtasıyken sessizdik.
Ölüydük, yaşıyorduk, kimi zaman bir canlı,
bazen de bir nesneydik.(Özgür ise, asla!)

Tutamıyorduk kendimizi ve taşındık
her bedene büyük bir sevinçle.
(Benim için ne olduğunu anlatmıyorum kimseye –
tatlı bir güvercin, sert bir taş için neyse!)

Beni seviyordun. Ben de vurgundum peçene,
sanki rüzgârda uçuşan o incecik tüllere,
ve merak etmeksizin sarılıyordum sana geceleri.
(Yalnızca sevsen! Zira görmek değil niyetim seni!)

Geldik kaynakları bol ülkeye.
Belgeler bulduk. Onca sınırsız ve
sevilen ülke, bizimdi artık. Sığıyordu
senin istiridye kabuğu ellerine.

V

Kim bilir ne zaman çekildi bu sınırlar
ve çam ağaçlarının çevresindeki dikenli teller?
Vahşi dere söndürdü yanmakta olan fitili,
tilki ise binadan attı patlayıcı maddeyi.

Kim bilir zirvelerde ne aradıklarını?
Bir sözcük mü? İyi sakladık ağzımızda;
Daha güzel oluyor iki dilde söylenmesi
ve o, çiftleşmesini sürdürecek biz sustuğumuzda.

Başka yerlerde damgalar vurulmakta pasaportlara;
burada ise karşılıklı selam verilip, ekmek paylaşılmakta.
Herkes bir avuç gökyüzü ve bir tutam toprak getirmekte,
böylece sınır yaraları kapansın diye, yanında.

Kargaşaya sürüklenmiş olabilir Babil'de dünya,
dillerimizi değiştirmiş olsalar da ağızlarla,
kafamızı karıştıran o nefes ve dudak seslerini
Kudüs'te dolaşan ruh da söylemişti.

Nesnelere adlarla ulaştığımızdan,
işaret verip, işaretler aldığımızdan bu yana,
kar, yukardan gelen bir beyaz yük değil yalnızca;
çünkü bizi saran sessizliğin adı da kar.

Ayrılık diye algılanmalı, hiçbir şeyin bizi ayırmaması;
adımlar da birdir, soluman hava aynı olduğunda.
Gecenin adım adım ilerleyen rüzgârları,
iyileştirmekte yeşilin ve havanın sınırlarını.

Oysa bizim istediğimiz, sınırlardan konuşmak,
tek tek her sözcükten bir sınır geçse bile,
amacımız, onları yurtsamalarla aşmak
ve sonra uyum sağlamak her yöreyle.

VI

Kesim günü, parıltılı bir bıçak kargaşasıyla yaklaşmakta,
Donuk bıçak ağızları sabah rüzgârıyla bileniyor,
hayvanların çevresinde toplanan adamların önlükleri,
meltemi yiyince sanki daha bir katılaşıyor.

İpler daha sıkı çekiliyor,
hayvanların ağızları köpürmüş, dilleri sanki yüzmekte;
Tuz ve biber tanelerini komşu yetiştiriyor,
ve kurbanların ağırlığı saptanıyor terazide.

Burada ölülerin kilosu daha hafif çekmekte,
çünkü kandan yana eksiği olmayan canlı,
– ve tartıda kendini savunan, canlıdan da öte! –
burada hiçbir ibrenin ölçemeyeceği önemde.

O nedenle uzak durmalısın ağzı buharlı köpeklerden
ve aşağılık yaratıklardan, kana asla doyamayan,
ta ki gölgeler akan kanı her yandan
sahipsiz ve kapkara birikintilere dönüştürene kadar.

Ve bir kan dalgasının ardından: Lekeli yanaklar –
sonra ilk utanç, acıdan ve suçluluk duygusundan,
bir de, kesilen hayvanların bağırsakları,
ilk geleceğin haberciliğine başladığından;

lezzetli etle, ilik dolu kemikler, artık
seninkisi gibi soluklardan yoksun kaldığından.
Bir kenara kaldırılmış eski örekedeki hırka,
hemen görünmez olmuştur örümcek ağlarından.

Gözler dolar yaşlarla. Yıllar geçip gider.
Belirir genç kaşlarda beyaz kalem darbeleri.
Görünür olur çayırda iskeletler,
haçlar yazılarıyla solmuş çiçekleri çağrıştırır.

VII

Bayram için bütün ruhlar arınmıştır,
yerler danstan önce sodalı suyla silinmiştir,
çocuklar üflerler suya inançla,
sabun köpüğüdür parlayan, saman çöpünün ucunda.

Maskeli alay, evleri dolanır,
korkuluklar yalpa vurur buğday duvarları boyunca,
atlılar, çiçek balyalarının üzerinden uçar,
ve müzik dolar yaz ülkesine.

Flütle yakınmalara dönüşür ağız tamburaları.
Gecenin baltası, çürümüş ışığa iner.
Sakat, kamburunu uzatır dokunulsun diye.
Budala, hep düşlediği yüze kavuşur.

Tutuşur odun yığını: Ürünlere ve günlere
yetişir, yeni ay çıkmazdan önce;
tohumlar ve kıvılcımlar, yıldızlara yükselirler
ve öğrenirler cennetin neye değdiğini.

Kurşunlar geçer çamların üzerinden.
Tende yankılanan bir kurşun, hep sıkılır.
Ve biri kalır oracıkta, çam yapraklarıyla örtülü,
Kara ormanda yosunlarla, suskunluğa yargılı.

Son dansın işaretini verirler hüzünlü bekçiler.
Ayaklar vahşi bir ezgiyle vurulur tahtalara,
ve sarhoşlar, ardıç rakısıyla başları dönmüş,
evlerine dönerler sallanarak, yitik adımlarla.

Karanlıkta daha uzun zaman uçuşur süsler,
ve kâğıtlar, hüzünle damların üzerine eser.
Rüzgâr toplar ortalığı terk edilen yerlerde
ve düş gezginlerine şekerden yürekçikler, taşır.

VIII

(Ben değil miydim bulan, bu gölleri
ve bu nehri! Dağı bilen var mı başka?
Ülkeyi geçiyor mu biri dev adımlarla,
güvenen var mı iyi yürekli cüceye?

Ve hangi yöne? Peki ya dönenceler?
Soruyor musun hâlâ?! Atla ateş arabalarına,
dolan bu yeryüzünü, göz yaşlarıyla
dolaş bütün dünyayı! Oraya asla varamazsın.

Nedir bizi çağıran ki, bunca tüyler ürpertici?
Belladonna'lar titreşmekte sıcak kulağın çevresinde.
Sessizliğin doldurduğu damarlarda gürültüler var.
Ölüm çanı sallanıyor büyük kapının üzerinde.

Ne ilgilendirir bizi taşranın kör pencereleri,
kuzular, kabuk bağlamış yaralar, yaşlılar?
Dudaklar ve gözler, sabit bakışları amaçlar.
Kalıcı figürlerdir bizim için öngörülen.

Ne ilgilendirir bizi atlar ve kahverengi bulutlar,
rüzgârlıklar, aldatıcı ışıklar ve uslu boynuzların sesleri!
Bizler başka hedeflere doğru yükselmiştik,
Başka engeller oldu düşürmek için önümüze çıkanlar

Ne ilgilendirir bizi ay ve yıldızlar,
bizler ki, alınlarımız kararmakta ve korlaşmakta!
Çökerken bütün ülkelerin en güzeli,
bizleriz onu bir düş kılanlar iç dünyalarımızda.

Nerede peki yasa ve düzen? Nerede karşılaşmaktayız
bütünüyle anlayabileceğimiz yaprak, ağaç ve taşlarla?
Onlar, yalnızca güzel bir dilde varolmakta,
salt varoluşta...)

IX

Bir erkek kardeş gelir akdiken gözlerle,
göğsünde kuluçka sepeti ve ökseyle;
karatavuk düşerken uçar değneğine, onunla
birlikte döndürür sığır sürüsünü ağıla.

Karatavuk onun sarı saçlarında yuva yapacaktır,
ahırda, o kaybolduğunda samanlıkta,
hayvanların buğusunu soluduğunda ve bakındığında,
gölgelerden bir yular ve eğere bir karayağız at bulmak için.

Gülyağında ıslatacaktır karatavuk gagasını,
delikanlının gözlerine ise gülün ışıklarını damlatır.
Gece yükselir kabaran tüylerinin arasından,
ve havalandırır onu, kutsanmış bir vazgeçişle.

"Ey kızkardeşim, söyle uzak günlerin şarkısını!"
"Hemen söyleyeceğim, daha güzel bir yerde.
"Evet söyle ve bir halı doku şarkılardan, sonra
beni de al ve uç onun üstünde, hemen bugün, uzaklara!

Mola verelim arıların bizi ağırladıkları
ve melek kadar güzel olanın ziyaretime geldiği yerde...
"Neredeyse başlayacağım şarkıma – ama kulede
uçuşmalar başladı, uyu! Şimdi yarasaların zamanıdır.

Balkabaklarına yerleştirilmiş mumlar başlamıştır
turlamaya, uşak kamçısıyla yerinden sıçrar,
gözünü dikip ışığa, karatavuğu gafil avlar,
tam da çobanların ülkesinin son çıkışında.

Orak, vahşi kanatlarıyla atılmıştır kavgaya,
çatal, titremekte olanı büyük kapıya mıhlar.
Ama daha uyuyam yerinden sıçratmadan çığlıklar,
yüreği korkuyla dolar güllerin ilk fırtınasında.

X

Derin göllerin ve yusufçukların ülkesinde,
bitkin dudaklarını asırlık taşlara yapıştırmış biri,
ilk ışığın ruhunu çağırmak peşindedir,
bu ülkeden sonrasız çıkıp gitmezden önce.

Yaban teresi bastırır acıyan gözlerine;
soğuk ve sihirden arınmış olarak görür gördüğünü.
Ne varsa yenilmez kılan, sunulur kendisine:
Engin bir yürek ve bir armonika.

Elma şırasının ve kırlangıçların zamanıdır şimdi;
delikleri açılır artık fıçıların,
kapkara kuş sürülerinin şerefine içer şimdi içen,
ve çıldırtır yüreğini tüm ıraklıkların düşüncesi.

Kapatır demirci dükkânlarını, değirmenleri ve kiliseleri,
yürür mısır tarlası boyunca, keser koçanları,
altın kıvılcımlarla sıçrar taneler,
ve sönüp gider, ne geçmişse besin yerine.

Vedalaşma zamanı geldiğinde kardeşler,
yemin ederler suskunluktan ve güvenden oluşma bağlarına,
dulavratotundan örülü taç indirilir saçlardan,
ve hiçbiri cesaret edemez yerden bakışlarını kaldırmaya.

Kuş yuvaları dallardan aşağı düşer,
tutuşmuştur fitil, alevler yapraklara dalar,
ve mavi arı kovanları boyunca melekler,
yıllanmış bal yağmasının öcünü alırlar.

Şu meleklere özgü sessizlik, ne zaman ki,
yürürken oltalar her yana atılmıştır!
Mutlak özgürlüğüne rağmen, çözülmeyecektir,
insanı bir labirente girmezden önce tutan el.

BÜYÜK AYI'YA ÇAĞRI

Ey büyük ayı, tüylü gece, gel aşağıya,
bulut postlu hayvan, yıllanmış gözlerinle,
yıldızlardan gözlerinle;
ışıkları kırılmakta çalıların arasında
ayaklarındaki pençelerinin,
yıldızlardan pençelerinin,
nöbetini tutmaktayız sürülerin,
ama büyülenmişiz karşında, keskin,
yarısı görünen dişlerin ve yorgun sağrılarınla,
kuşkuyla bakıyoruz sana,
ey yaşlı ayı.

Bir kozalak: sizlerin dünyası.
Sizlerse üstündeki kozaklar.
Sürüklüyorum, yuvarlıyorum onları,
başlangıçtaki çam ağaçlarından
sondaki çam ağaçlarına,
kokluyorum, tadına bakıyorum ağzımda,
ve tutuyorum pençelerimle.

Korkun ya da korkmayın!
Para atın çanağa ve söyleyin
kör adama tek bir sevgi sözcüğü,
söyleyin ki, ayının ipini bırakmasın.
ve kokulu otlarla besleyin kuzuları.

Olabilir ki, bu ayı
ipini koparıp, korku salmaz artık,
ve çamlardan dökülmüş bütün kozalakları,
büyük, kanatlı, cennetten kaçma olanları
avlar.

BENİM KUŞUM

Ne olursa olsun: Yanıp yıkılmış dünya,
gömülmekte bir alacakaranlığa,
ona bir uyku iksiri sunmakta ormanlar,
ve bekçinin terk ettiği kuleden,
baykuşun gözleri sakin ve sabit, bakmakta.

Ne olursa olsun Benim kuşum,
sen biliyorsun zamanını, ve peçeni takıp,
sisin içinden bana uçuyorsun.

Işıklarla bezenmiş bir pusta bakınmaktayız.
Sen, işaretime uyup çıkıyorsun enginlere,
bir tüy bulutunu havalandırıyorsun

Sen, benim kurşun grisi yoldaşım, silâhım,
o tek silâhımın tüyünü takınmış olan silâhım !
Tek süsüm Senden gelen tüyler ve peçe.

Yansa tenim, ağacın altındaki
iğne yapraklarının dansında,
ve yarı bele kadar uzanan çalılar, baharatlı
yapraklarla baştan çıkarmaya çalışsalar,
saçlarımın ucu yalazlanıp uçuşsa
ve kavrulsa bile susuzluktan,
yıldız kalıntıları yine de
serpilir tam saçlarımın üstüne.

Başımda dumandan siperimle,
yeniden anlayabildiğimde olanları,
benim kuşum, gece dayanağım,
ateşlendiğimde gecenin içinde,
yalazların çıtırtısı duyulur karanlıkta,
ve söndürürüm içimdeki kıvılcımı.

Olduğum gibi, ateşimle kaldığımda
ve sevildiğimde ateş tarafından,
ta ki reçine ağaç gövdelerinden çıkıp,
yaralara damlayana ve toprağı ağ gibi
sıcacık kaplayana kadar,
(ve sen, benim ölesiye inandığım kuşum,
gece benim yüreğimdekileri çalsan bile!)
senin artık, yatışmış olarak,
görkemli bir huzurla ve ne pahasına
olursa olsun, kanat açtığın kule
boğulur ışığa.

FETİH

Gece olmuştu bile,
vardığımda otlaklara,
kokusunu alıyordum çayırdaki
yara izlerinin ve henüz çıkmamış
rüzgârın.
Sevgi, otlamaz olmuştu,
yankıları silinmişti çanların,
demetler, acılarla düğümlenmişti.

Bir boynuz saplıydı toprağa,
sürübaşının ayakları altında ezilmiş,
ve karanlığa batırılmış.

Onu topraktan çıkardım,
kaldırdım göğe,
olanca gücümle

Ve bu ülkeyi ezgilerle
baştan başa doldurabilmek için,
üfledim boynuza;
gelmekte olan rüzgârda
ve sallanan bütün
başakların altında
yaşamaya hazırdım!

CURRICULUM VITAE

Uzundur gece,
uzundur, ölemeyen
adam için, uzun süre
yalpa vurur çıplak bakışları
sokak lambalarının altında,
içkili soluğuyla körleşen gözleri
ve tırnaklarının altındaki et kırıntılarının
kokuları, uyuşturmaz her zaman, Tanrım,
uzundur gece.

Beyazlaşmıyor saçlarım,
çünkü ben, makinelerin rahminden çıktım
sürünerek, çamkatranı pembe bir çizgi
çekmiş alnıma ve saç örgüsüne,
saçlarda karbeyazı boğulmuş. Ama ben,
büyük reis, yürüdüm onçarpıyüzbin
ruhluk kent boyunca ve ayaklarım,
onçarpıyüzbin soğumuş barış çubuğunun sarktığı,
deri kaplı gökyüzünün altında kırkayaklar gibi
kaynaşan ruhlara bastı. Çoğu kez
meleklerin huzurunu istedim kendime,
bir de, dostlarımın çaresizlik çığlıklarıyla
dolmuş av bölgelerini.

Ayakları ve kanatları iki yana açılmış,
herkesin bildikleriyle havalandı gençliğim,
kirli su birikintilerinin ve yaseminlerin üzerinden
uçularak varıldı, kare köklerinin gizini saklayan gecelere,
şimdi ölümün söylencesi, sanki her saat penceremde,
kurt sütü verin bana ve gırtlağıma benden öncekilerin
kahkahalarını akıtın, eğer sayfaların üstünde
uyuya kalırsam, ve eğer görürsem utandırıcı bir düşte
düşünmeyi beceremediğimi, ancak yılan biçimi
saçakların püsküllleriyle oynayabildiğimi.

Annelerimiz de düşlemişlerdi
erkeklerinin geleceğini,
pek etkileyiciydi gördükleri,
her biri devrimci ve yalnızlığına gömülmüş,
ama bahçede, duanın ardından,
yalazlanmış otların üstüne eğildiklerinde,
aşklarının geveze çocuğuyla eleleydiler
Söyle, benim kederli babacığım, neden
susmuştunuz o zamanlar,
düşünmeyi sürdürecek yerde?

Gecelerden birinde, yitip gittiğinde insan,
ateş etmeyen bir topun yanında
ve ateş fiskiyelerinin ortasında,
kahredesiye uzundur gece; sarılık olmuş
ayın atığının, safra rengi bir ışığın altında,
iktidar özlemiyle dolu bir düşün ardından
fırtına gibi geçip gitti (engellemediğim) kızak,
içinde kürklere bürünmüş tarihle birlikte.
Uyuduğumdan değil: Uyanıktım aslında,
buz iskeletlerinin arasında aradım yolumu,
eve döndüm, kollarıma sarmaşıklar doladım
ve bacaklarıma, güneşin kalıntılarının yardımıyla
yıkıntıları aklaştırdım.
Kutladım büyük bayramları,
ve ancak müjdelendikten sonra,
ekmeği ikiye ayırdım.

Büyük izler bırakan bir zamanda,
çabuk gitmelidir insan, bir ışıktan
ötekine ya da bir ülkeden bir başkasına,
gök kuşağının altında, pergelin ucu yürekte,
odak noktası alnın ise, gece.
Alabildiğine açık. Dağlardan
göller, göllerin içinde dağlar görünür,
ve bulutların arasında, çalar
birinin dünyasının çanları.
Kimin dünyası olduğunu öğrenmek ise
bana yasaklanmıştır.

Bir Cuma günü oldu
– oruçluydum yaşamım adına,
havadan sanki limon suyu damlamaktaydı
ve kılçıklar saplanmıştı damağıma –
o sırada bir yüzük çıkardım
açılan balığın içinden, doğumumda
gecenin nehrine atılmış ve batmıştı.
Onu geceye geri verdim.

Ah, keşke korkmasaydım ölümden!
Bulabilseydim sözcükleri,
(kaçırmasaydım),
dikenler olmasaydı yüreğimde,
(güneşi vurabilseydim),
olmasaydı ağzımda bu susamışlık,
(vahşi suları içmeseydim),
açmasaydım kirpiklerimi,
(sicimi görmeseydim).

Gökyüzü mü çekip götürdükleri?
Taşımasaydı eğer yeryüzü beni,
çoktan uzanmış yatıyor olurdum,
çoktan yatardım, gecenin
olmamı istediği yerde,
daha kabartmadan burun deliklerini,
ve ayağını kaldırmadan
yeni darbeler için,
hep peşinde yeni darbelerin.
Hep gece.
Ve gün, hiç yok.

DÖNÜŞ YOLU

Ey çuha çiçeklerinden
ve ilençli yoncalardan oluşma gece,
yardımcı ol yürümeme,
nemlendir ayaklarımı.

Sırtımdaki vampir,
gitmeye çalışır çocuk adımlarıyla,
duyduğum, onun nefesidir,
çapraz adımlar attığında.

Nicedir mi gelmekte peşimden?
Yoksa ben, birini mi incittim?
Beni kurtarabileceklerden
olmadı henüz armağan ettiğim.

Kayaların çevresinde,
başakların kamp kurdukları yerde,
çıkar doğrudan kaynaktan,
açık konuşan, eski bir ağızdan:

"Bozulmamak istiyorsan eğer,
gecikme daha fazla,
anahtar seslerine kulak ver,
gel çayırların yurduna!

Arınmış bedenle ölecektir,
artık bedeni sevmeyen,
coşkuyla matemin
yalnızca haberini getiren.

Beni yere seren
kötülüğün gücüyle,
daha da açmakta kanatlarını
vampir, uçuşa geçtiğinde,

kaldırmakta bin kafayı,
dost ve düşman yüzleriyle,
üstlerinde çemberi kıran
Satürn'ün gölgesiyle.

Bir kez vuruldu mu damga
tam ense köküne,
açılır bütün kapılar,
yeşil ve sessizce

Ve çayırın eşiği
parlaktır benim kanımla.
Ört gözlerimi, ey gece,
deliliğin rüyalarıyla.

SİSLER ÜLKESİ

Kış mevsiminde benim sevgilim
ormandaki hayvanların arasındadır
Sabah gelmeden dönmek zorunda olduğumu
bilir dişi tilki ve güler halime.
Nasıl da titrer bulutlar!
Ve kardan vakanın üstüne
iner kırılgan bir buz tabakası.

Kış mevsiminde benim sevgilim
bir ağaçtır öteki ağaçların arasında
ve davet eder umarsız kargaları
güzel dallarına. Bilir ki rüzgâr,
gündoğumunda o dönmüş, kırağı
desenleriyle süslü akşam giysisini,
kaldırıp, beni eve kovalar.

Kış mevsiminde benim sevgilim
balıkların arasında ve dilsizdir.
Tiryakisiyimdir onun yüzgeçlerini
içerden devindiren suların, kıyıda
durup izlerim dönüşlerini ve dalışını,
toprak parçaları beni sürükleyene kadar.

Ve yine, kanatlarını üzerimde açan
kuşun av çığlığına hedef olup,
düşerim tarlada: O ise tavukların
tüylerini yolup, beyaz bir köprücük
kemiği atar bana. Boynuma asar,
sonra geçip giderim
acı bir tüy fırtınasının içinden.

Sadık değildir benim sevgilim,
bilirim, süzülüp gider kimi zaman
yüksek ökçeli pabuçlarıyla kente,
barlarda ağzında saman çöpüyle,
öper kadehleri dudaklarından,
ve bulur her şey için bir sözcük.
Ama benim için anlaşılmazdır bu dil.

Sisler ülkesini gördüm,
sislerin kalbiydi, yediğim.

MAVİNİN SAATİ

Yaşlı adam der: Meleğim, nasıl istersen,
yeter ki, şu pırıl pırıl akşamı doyurmayı bilsen
ve koluma girip bir süre yürüsen,
sözleşmiş ıhlamur ağaçlarının kehanetini çözebilsen,
şu şişmiş, maviliklerde ezik gözüken lambalar,
son yüzler! yalnızca seninki tam anlamıyla parlar.
Ölüdür kitaplar, gerilimini yitirmiştir dünyanın kutupları,
kalmışsa daha karanlık akışın bir arada tuttukları,
onları da birbirinden ayırır senin saçlarındaki toka.
Rüzgâr, durmaksızın girer, vurmadan kapıma,
ayın ışığı ve sonra bir hamle, gözün alabildiğine,
aşk, artık bilenmiştir anıların gücüyle.

Genç adam sorar: ve hep gelecek misin?
Odamdaki gölgelerin üstüne yemin etmelisin,
ve karanlık, ama gerçekse ıhlamurların kehaneti,
söyle onu çiçeklerin diliyle, aç saçlarının tellerini
ve gecenin coşup taşmak isteyen nabzını!
Çünkü aydan gelen bir işaret, durdurur rüzgârı.
Rahatı simgeler mavi ışıkta lambalar,
ta ki oda, soluk bir zamana bürünene kadar,
hafiften ısırılan dudakların varır benimkilere,
o zaman acıdır başlayan, sana ders vermeye:
Dünyanın kazandığı, oynadığı ve yitirdiği sözcük, canlıdır,
ondan sonrası ise, aşkın başlangıcıdır.

Satılık gelincikler var' üç dilek karşılığı bir demet, alın,
dileklerin soluklanmasına bile izin vermezler açılışında
ağızlarım.
Sirk çadırındaki yüksek trapezden
atlayıp geçiyorum dünyanın ateş çemberinden,
bırakıyorum kendimi, efendimin ellerine,
o da yolluyor bana akşam yıldızını, bütün cömertliğiyle

ANLAT BANA, AŞK

Şapkan çıkıyor hafifçe, selam verip havada dolanıyor,
çıplak başın sanki bulutlara doğrulmuş,
yüreğin ise çok başka yerlerde,
ağzın yeni diller ekliyor bildiklerine,
çayır güzelleri artmakta her yanda,
yıldız çiçeklerini solumakta yaz mevsimi,
tanelerle körleşmiş olarak kaldırıyorsun yüzünü,
gülüyorsun, ağlıyorsun ve kendin gidiyorsun yıkıma,
daha nelerle karşılaşacaksın –

Anlat bana, aşk!

Tavus kuşu ağırbaşlı bir şaşkınlıkla açıyor yelpazesini,
güvercin, tüylerle örülü yakasını kaldırıyor,
gurultlamalarla dolan hava, esnedikçe esniyor,
ördek bağırıyor, bütün ülke tadıyor yaban balından
ve özenle düzenlenmiş olan parkta bile
her tarhın etrafında altın toz yığınları toplanmış.

Kızıllaşan balık, sürüyü geride bırakıp
mağaradan geçiyor ve mercan tarlalarına koşuyor.
kumların gümüş fırtınasında dans ediyor yengeç.
Böcek, en güzelin kokusunu ta uzaklardan alıyor;
yalnızca duyuları olsaydı bende, algılayabilirdim
zırhının altından kanatların parladığını
ve yola koyulurdum, uzaklardaki böğürtlenler için!

Anlat bana, aşk!

Konuşmasını biliyor sular,
dalga, dalganın elinden tutuyor,
bağda tombullaşan üzüm tanesi, düşüyor.
Öylesine iyimser ki salyangoz, evinden çıkarken!

Birbirlerini yumuşatmasını biliyor taşlar!

Anlat bana, aşk, benim kendime anlatamadığımı:
biçilen bu kısa ve korkunç zaman boyunca,
yalnız düşüncelerle yetinmek, buna karşılık
hoş bir şeyler yapmamak ve tatmamak mı yazgım?

Düşünmek zorunda mı insan? Algılanmaz mı yokluğu?

Diyorsun ki: Bir başkasıdır ona güvenen...
Anlatma hiçbir şey. Görüyorum semenderi
her ateşin içinden geçerken.
Ne korkuyla kaçmakta, ne de acı çekiyor.

CAM KIRIKLARI TEPESİ

Kırağı ile çiftleşmiş bahçeler –
ekmek yanmış fırınlarda –
hasat söylencelerinden çelenkler
fitildir senin elinin altında.

Sus! Kendine sakla dilenmeni,
göz yaşlarına bulanmış sözcükleri
hasat toprağını hep koruyan
cam kırıkları tepesine göm.

Eğer kırılırsa bütün testiler,
ne kalır testilerde göz yaşlarından geriye?
Ateşle doludur aşağıdaki delikler,
alevlerdir atılan ileriye.

Buharlar şimdi hâlâ
su ve ateşin sesleriyle yaratılmakta.
Ey yükselen bulutlar ve sözcükler,
adanmışsınız cam kırıklarından oluşma dağlara!

BEYAZLI GÜNLER

Kayın ağaçlarıyla uyanıyorum bugünlerde
ve buzdan bir aynanın önünde,
alnıma dökülmüş buğday saçları tarıyorum.

Soluğumla karışarak
köpürüyor süt.
Erken saatte kolay köpürüyor.
Ve nerede camı buğulatsam,
yine senin bir çocuk parmağıyla resmedilmiş
adın çıkıyor: Masumiyet.
Onca uzun zamanın ardından.

Bugünlerde acı vermiyor
unutabilmem
ve anımsamak zorunda kalmam.

Seviyorum. Beyaz bir kor gibi tutuşarak
seviyorum ve teşekkür ediyorum İngiliz selamlarıyla.
Bunu yapmayı uçarken öğrendim.

Bugünlerde martıları düşünüyorum,
onlarla bir aşağı,
bir yukarı kanat açarak,
bembeyaz bir ülkeye uçtum.

Ufukta benim efsane kıtamın,
oralarda beni, üstümde
bir kefenle terk etmiş
kıtamın görkemli çöküşünü
algılıyorum.

Ben yaşıyorum,
uzaklardan onun kuğu şarkılarını dinliyorum!

HARLEM

Bütün bulutlar çözülmekte sanki halkalarından,
yağmur, bütün oluklar boyunca süzülmekte,
yağmur sıçrıyor yangın merdivenlerinin basamaklarından,
müzik dolaplarına metelikler gibi girmek üzere.

Kara kent bembeyaz gözlerini deviriyor
ve kaçıyor her köşede dünyadan.
Yağmurun ritmini suskunluklar destekliyor.
Yağmurun hüzünlü ezgisi kapatılıyor yankılanmadan.

REKLAM

Ama nereye gideceğiz
gam çekme sen gam çekme
ortalık kararıp hava soğuduğunda
gam çekme
ama
müzikli
ne yapmalıyız
neşeli ve müzikli
ve ne düşünmeliyiz
neşeli
bir sonla karşılaşınca
müzikli
ve nereye taşıyacağız
en iyisi
onca yıllık sorularımızı ve korkularımızı
düşler çamaşırhanesine gam çekme sen gam çekme
ama ne olacak
en iyisi
ölümün sessizliği

başladığında

ÖLÜ LİMAN

Direklerde ıslak bayraklar asılı,
renkleri daha hiçbir ülkenin olmamış,
ve dalgalanmaktalar, çamurlu yıldızlarla,
gözcü yerinde yemyeşil dinlenen aya karşı.

Ta kâşifler zamanından kalma bir su dünyası!
Dalgalar bütün yolları kaplayıp tıkamış,
ve yukardan ışık, havaya uzatılmış
yeni cadde ağlarının arasından damlamakta.

Aşağıda sular, kutsal kitapları karıştırmakta,
pusulanın ibresi ise geceyi gösteriyor
Altın, düşlerin arasından yıkanıp çıkarılıyor,
denize yalnızca bir tereke kalmakta.

Tek, ama tek bir ülke kalmadı ayak basılmadık!
Ve sürüklenmekte denizcinin ağları paramparça ,
çünkü kahkahalar atan çılgın kâşifler,
şimdi ölü bir su yoluna düşmüşler

SÖYLEV VE SON SÖYLEV

Bizim ağzımızdan çıkmasın,
cıdır tohumu eken söz.
Hava bunaltıcı, doğru,
ışık ise bayat ve buruk bir köpük,
ve bataklığın üzerinde kara bir sivrisinek ordusu.

Baldıran, sever çanaklanmayı.
Bir kedi postu yayılmış,
yılan tıslamakta üstünde,
akrep ise dansına başlamış.

Kulağımıza ulaşmasın
yabancı bir suçun söylentisi,
birikintinin kaynadığı bataklıkta,
sen, ey söz, boğulmalısın.

Ey söz, ol yanımızda,
sevecen bir sabırla
ve sabırsızlıkla. Sonu gelmeli
bütün bu ekilenlerin!

Hayvan sesini taklit eden, hayvanın üstesinden
gelemez.
Bütün aşkları yitirmiş olur, yatağının sırlarını
açan.
Sözün piçi, bir budalayı kurban etmek için mizaha
hizmet eder.

Kim istiyor senden, bu yabancı için bir yargıya varmanı?
Ve istenmeden yaparsan eğer bunu, o zaman her gece
ayaklarında onun yaralarıyla dolaş, git! bir daha gelme.

Ey söz, bizden ol,
özgür, açık ve güzel.
Elbet bir sonu gelmeli
hesapçılığın.

(Yengeç geri çekiliyor,
köstebek aşırı uzun uyuyor,
yumuşak su, taşları geren
kireci çözüyor)

Gel, sesten ve soluktan oluşma nimet,
güçlü kıl bu ağzı,
zayıflığı bizi korkuttuğunda
ve engellediğinde

Gel ve sakın yenilme,
biz bunca kötülükle savaşırken.
Ejder kanının münafıkı korumasındansa,
bu el kendini ateşe tutar
Gel, sözüm, kurtar beni!

DOĞRU OLAN

Doğru olan, kum atmaz gözlerine,
uyku ve ölüm, yalvarır sana onu almak için,
çünkü senden bir parçadır ve her acının öğrencisi,
Doğru olan, taşını iter mezarının ötesine

Alabildiğine derinlerde ve solgundur doğru olan,
tohumda, yaprakta ve tembel bir dilin yuvasında,
bir yıl, bir yıl daha ve bütün yıllar boyunca –
doğru olan, zamanı yaratmak yerine ödeşir onunla.

Doğru olan, saçları ayırırcasına bir çizgi çeker yeryüzüne,
tarayıp atar düşleri, çiçekleri ve ısmarlananları,
giderek dolar tarağın dişleri, koparılmış yemişlerle dolu,
saplanır sana ve içip bitirir bütün sende kalanları.

Doğru olan hareketsiz kalmaz, belki de onca
her şeyini ortaya koyduğun yağma seferine kadar.
Onun kurbanı olursun, yaraların açıldığında;
aslında ele verir seni başına gelenler

Ay yükselir, beraberinde buruk içkilerin tadıyla,
İç kendi payını. Acıtan bir gece başlar.
Tek bir dal olsun, kurtarılamazsa,
atıklar güvercinin tüylerini yolar.

Zincirlerin ağırlığıyla kenetlenmişsin dünyaya,
gelgelelim doğru olan, çatlatır duvarları.
Uyanırsın ve yolunu bulmaya çalışırsın karanlıkta,
yöneldiğin, kimsenin bilmediği bir çıkıştır.

İLK DOĞDUĞUM ÜLKE

Gittiğimde güneye, ilk doğduğum
ülkeye, çıplak, yoksul ve batık
denize, yarıbele kadar,
buldum kenti ve kaleyi.

Toz yüzünden uyuyakalmış,
yatıyordum ışığın altında,
ve üzerimde, İyonyanın tuzuyla
yapraklanmış bir ağaç iskeleti asılıydı.

Düşler dökülmüyordu dallardan.

Lâdenler açmaz orada,
ve hiçbir kuş, şarkılarını
pınarların sularında canlandırmaz.

Güneyde, ilk doğduğum ülkede,
engerek yılanının ve ışıktaki
dehşetin saldırısına uğradım.

Kapat,
kapat gözlerini!
Yapıştır dudaklarını ısırıldığın yere!

Ve kendi kendimi içmeye koyulduğumda,
ve ilk doğduğum ülke
sarsılmaya başladığında depremlerle,
görmek için uyananlardandım artık.

Orada kazandım yaşamı.

Orada taşlar, ölü değil.
Fitil hemen parlıyor,
bir bakış onu ateşlediğinde.

BİR ADANIN ŞARKILARI

Gölgelerin meyveleri dökülmekte duvarlardan,
mehtabın ışığıyla sıvanmakta ev; deniz rüzgârı ise
soğumuş kraterlerin küllerini taşımakta uzaklardan.

Güzel delikanlıların kollarında
uyumakta kıyılar,
tenin, hep beni anımsamakta,
bana vurgundu önceden,
gemiler ayrıldıklarında kıyıdan
ve çarmıhlar,
ölümlü kalıntılarımızla birlikte
geçtiğinde direklerin yerine.

Şimdi boş artık infâz alanları,
arayanlar, bizleri bulamıyorlar.

Sen döndüğünde yaşama,
ben yeniden başladığımda yaşamaya,
ne bir taş var kapının önünde,
ne de denizde bir tekne

Fıçılar yuvarlanıyor yarın olduğunda,
pazar gününün dalgalarına doğru,
kutsanmış tabanlarımızla
varıp kıyıya yıkıyoruz üzümleri
ve hasadı ezip
dönüştürüyoruz şaraba,
yarın, kıyıda.

Sen döndüğünde yaşama,
ben yeniden başladığımda yaşamaya,
asılmış cellat kapının önünde,
çekiç, denize batıyor.

———————

Günün birinde gelmek zorunda bayram!
Ermiş Antonius, çektiğin acılar adına,
ermiş Leonhard, çektiğin acılar adına,
ermiş Vitus, çektiğin acılar adına.

Yer açın dileklerimize, yer açın duacılara,
yer açın müziğe ve neşeye!
Saflık nedir, öğrendik artık,
ağustos böceklerinin korosunda söylüyoruz,
yiyip içiyoruz,
sıska kediler dolaşıyor
masamızın etrafında,
akşam ayini başlayana kadar
seni elinden tutuyorum,
gözlerimle,
ve huzurlu, cesur bir yürek,
sana dileklerini kurban ediyor.

Bal ve fındıklar çocuklara,
dolu dolu ağlar balıkçılara,
verimlilik bahçelere,
yanardağa ise ay, ay yanardağa!

Sınırların ötesine sıçradı kıvılcımlarımız,
gecede çember çizdi füzeler,
karanlık sallarla uzaklaşan alay,
zamanı sunmakta tarihöncesine,
sürüngen kertenkelelere,
obur bitkilere,
ateşler içinde yanan balığa,
rüzgârın çılgınlıklarına
ve dağın hazzına, o dağ ki,
yolunu şaşıran bir saf yıldız,
çarpar göğsüne ve parçalanır.

Bari şimdi yürekli olun, budala ermişler,
ve söyleyin karaya, kraterlerin susmadığını!
Ermiş Rochus, çektiğin acılar adına,
ve sen, çektiğin acılar adına, ermiş Franz

Biri çıkıp gittiğinde, vazboyu topladığı
deniz kabuklarıyla bezeli şapkasını
denize atmalı ve saçlarını
dalgalandırarak yelken açmalıdır,
denize dökmelidir aşkı
uğruna kurduğu sofrayı,
ve denize akıtmalıdır
kadehte kalan şarabı,
ekmeğini balıklara vermeli
ve bir damla kanını denize karıştırmalıdır,
bıçağını dalgalara iyice saplamalı,
ve sonra pabuçlarını,
yüreğini, demiri, haçı
denizin dibine yollamalı

ve saçlarını dalgalandırarak yelken açmalıdır!
İşte o zaman yine gelir.
Ne zaman?
Sorma.

Ateş var yerin altında,
ve ateş tertemiz.

Ateş var yerin altında
ve sıvı halinde taş.

Bir nehir var yerin altında,
bizim içimize akan.

Bir nehir var yerin altında,
kemikleri kavurmakta.

Büyük bir ateş gelmekte,
büyük bir nehir, yeryüzüne.

Biz çağrılacağız tanıklığa.

KUZEY VE GÜNEY

Çok geç vardık bahçelerin bahçesine,
o hiçbir üçüncü kişinin bilmediği uykuda.
Kar yağmasını zeytin dalında beklemekti istediğim,
yağmuru ve buzların gelmesini ise badem ağacında.

Ama nasıl dayanabilir palmiye,
senin yumuşak yapraklardan örülü duvarı yıkmana,
nasıl yolunu bulsun yaprakları sisin içinde,
sen kış giysilerine büründüğünde?

Düşün ki, yağmur ürkütmüştü seni,
açılmış yelpazeyi sana getirdiğimde.
Sen onu kapattın. Yitirdin zaman sezgini,
ben kuş sürüsüyle havalandığımdan bu yana.

GÜNEŞE

Daha güzeldir küçümsenemeyecek aydan ve onun soylu
ışığından,
Daha güzeldir, gecenin ünlü tarikatları olan yıldızlardan,
Çok daha güzeldir bir kuyruklu yıldızın ateşli gösterisinden
Daha büyük bir güzelliktir misyonu öteki
gezegenlerinkinden,
Güzeldir güneş, çünkü senin ve benim yaşamımız her gün
onun armağanıdır.

Güzeldir doğan güneş, yaratacağı eseri unutmamıştır
Ve tamamlar, en güzel şekilde yazları, ne zaman ki gün,
Buharlaşır kıyılarda ve yelkenler, güçsüz yansımalarla geçer
Gözlerinin üzerinden, ta sen yorgun düşene ve
sonuncusunu kısaltana kadar.

Güneş olmazsa sanat da takar yüzüne peçesini yeniden,
Sen artık görünmez olursun bana, ve deniz ve kumlar,
Gölgelerle kırbaçlanarak kaçarlar göz kapaklarımın altına.

Ey bizi sıcak tutan, koruyan, mucizeler yaratırcasına
kollayan ışık,
Hep görmeliyim seni ve yeniden görmeliyim!

Güneşin altında yoktur daha güzeli, güneşin altında
olmaktan...

Yoktur daha güzeli, değneği suda, kuşları yukarda
görmekten,
O kuşlar ki, nasıl uçacaklarını düşünürler, ve sonra
aşağıdaki balık sürüleri,

Renkleri ve biçimleriyle, dünyaya bir ışık misyonuyla
gelmişlerdir,
Yoktur daha güzeli, çevreyi, bir tarlanın karesini, ülkemin
bin köşesini görmekten
Ve senin üstündeki giysiyi. Ve senin bol etekli, mavi
giysini!

O güzel mavi ki, içinde tavus kuşları gezinip başlarını
eğerler,
Uzakların mavisi ki, duygularımın iklimlerinde,
mutluluğumun olduğu yerlerdir,
Ve mavi bir rastlantı ufukta! Hayran gözlerim yeniden
açılır,
Kırpıştırılır ve birer yara gibi yanar.

Tozun toprağın bile sonsuz hayranlığını kazanacak kadar
güzeldir güneş,
O nedenle ben, ay ve yıldızlar yüzünden değil,
Gece bir kuyruklu yıldızla öğündüğü ve bende bir deliyi
aradığı için değil,
Ama senin yüzünden ve çok yakında sonsuz ve hiçbir şeye
olmadığı kadar
Yakınacağım, engellenemez biçimde yitip gidişine
gözlerimin.

KAÇARKEN SÖYLENEN ŞARKILAR

Dura legge d'Amor! ma, ben che obliqua,
Servar convensi; però ch'ella aggiunge
Di cielo in terra, universale, antiqua.

Petrarca, >*I Trionfi*<

I

Palmiye dalı kırılıyor karda,
basamaklar çöküyor,
parlıyor donmuş kent,
kışın yabancı ışığında.

Çocuklar bağırarak geçmekte,
açlık dağının yanından,
beyaz undan yerlerken,
duaları göğe yükselmekte.

Kışın zengin alacası,
altın rengi mandalinaların,
vahşi rüzgârlarla savruluyor.
Yuvarlanıyor kan portakalı.

II

Ben ise yalnız başıma yatmaktayım
yaralarımla, buzdan dikenlerin içinde.

Kar henüz başlamamış
bağ koymaya gözlerime.

Bana sımsıkı sarılan ölüler,
susmaktalar bütün dillerde.

Hiç yok sevenim
ve kimse lamba tutmadı önüme.

III

Sporadlar, o adalar,
denizin güzel incileri,
soğuk akıntılarla kuşatılmış,
hâlâ yemişlerini uzatmaktalar.

O bembeyaz kurtarıcılar, gemiler,
– yalnızlık kokan yelkenler! –
batmazdan hemen önce
karayı işaret etmekteler.

IV

Daha önce görülmemiş bir soğuk bastı ortalığı.
Uçan komutlar denizi aşarak geldiler.
Körfez, bütün ışıklarıyla çekti teslim bayrağını.
Düşmanlar kapılarını açan kente girdiler.

Bense suçsuzum ve hapisteyim
yenik düşen Napoli'de,
bu kentte kış,
Posilip ile Vomero'yu gerdi gökyüzüne,
yani beyaz şimşeklerinin,
şarkılar arasında eleme yaptığı ve
kısık sesli gürlemelerini
harekete geçirdiği yere.

Ben suçsuzum ve ta Camaldoli'ye
kadar değmekte çamlar bulutlara;
umarsız bir uzanış, zira yağmurun pulları
hemen dökülmüyor palmiyelere;
umut yok, çünkü kaçmamam öngörülmüş,
balık, yüzgeçlerini korumak istercesine gerse,
kışın sahillerinde, hep sıcak dalgalardan doğma
köpük dumanları bana
koruyucu bir duvar örse,
üstelik dalgalar
kaçarken
kaçanları
bir sonraki hedefe götürseler bile.

V

Kalksın artık kar bu baharatlı kentten!
Yolları sarmalı yemişlerin kokusu.
Serpin kuru üzümleri her yana,
getirin incirleri, gebre fidanlarını!
Canlandırın yaz mevsimini,
yenileyin bütün bir dolaşımı,
doğumu, kanı, pisliği ve atıkları,
ölümü –
peşinden gidin derideki izlerin,
onlar ki, çizgiler çekerler yüzlere,
kuşku dolu, tembel ve yaşlı yüzler,
kireçlenmiş ve yağa batmış,
kurnaz kesilmiş pazarlıklardan,
tehlikeyle, lavların tanrısının
öfkesiyle, tanış olmuş,
meleklerin sisleriyle,
ve kahrolası ateşle!

VI

Ders alınmıştı aşk konusunda,
onbin kitabın yardımıyla,
çok az değişebilen jestlerin
ve budalaca yeminlerin
deneyimiyle öğrenilmişti –

açılmıştı aşkın sırları
ama ilk kez burada –
lavlar aktığında aşağı
ve soluğu yaladığında bizi
dağın eteklerinde,
sonunda tükenen krater
bu kapalı bedenlerin
anahtarını verdiğinde –

Girdik ilence uğramış odalara
ve karanlığı parmak uçlarımızla
aydınlattık.

VII

İçerde bir penceredir senin gözlerin,
aydınlıkta durduğum bir ülkeye açılır.

İçerde bir denizdir senin göğsün,
beni dibe çeker.
İçerde kalçaların, çok büyük
yolculuklardan geri dönen
gemilerim için bir rıhtımdır.

Mutluluk, beni karaya bağlayan
bir gümüş halattan kaynaklanır.

İçerde senin ağzın yumuşacık bir yuvadır,
benim uçmayı öğrenmek üzere olan dilim için.
İçerde etin, karpuz rengi bir ışıktır sanki,
sonsuz tatlı ve keyifli.
İçerde senin damarların, göz yaşlarımla
yıkadığım ve günü geldiğinde
tartılacağım altınla doludur.

Unvanlar almaktasın, kucaklamışsın
önce sana verilecek servetleri.

İçerde senin ayakların asla yolda değildir,
çünkü daha önce varmıştır benim kadife ülkeme.
İçerde kemiklerin, parıltılı flütlerdir;
onlarla, sanki büyülercesine, ölümü
bile süsleyecek ezgiler yaratabilirim...

VIII

...Toprak, deniz ve gök.
Öpüşlerle delik deşik
toprak,
deniz ve gök.
Sözcüklerime yakalanmış
toprak,
hâlâ son sözcüğümün kıskacında
deniz ve gök!

Benim seslilerimin saldırısına uğramış
bu yeryüzü,
hıçkırarak dişlerimin arasında
demir atmış,
bütün o yüksek firmlarıyla, kuleleriyle
ve kendini beğenmiş zirveleriyle,

bu yenik düşmüş yeryüzü, önümde
bütün vadilerini, ovalarını,
çöllerini, tundralarını yitirip çıplak kalmış,

bu huzursuz yeryüzü
titreyen manyetik alanlarıyla,
kendini henüz bilmediği güçlerin
zincirleriyle buraya sımsıkı bağlamış,

bu uyuşturulmuş ve uyuşturucu yeryüzü,
patlıcangilleriyle,
kurşunlu zehirleriyle
ve bir dolu güzel kokusuyla –

batmış denize
ve yükselmiş göklere
bu yeryüzü!

IX

Kara kedi,
yerde yağ birikintisi,
kem gözler:

Uğursuzluk!

Çek mercan boynuzu,
boynuzları evin önüne as,
karart, ışık olmasın!

X

Ey kabuklarımızı kıran,
zırhımızı, kim bilir kaç yıldır bizi havaya karşı
koruyanı ve kahverengi pasını sıyırıp atan aşk!

Ey bizim sevgimizi ezen,
duyarlı bölgelerdeki o nemli ateşi söndüren acılar!
Dumanlarla, duman içersinde can çekişerek sönmekte alev.

XI

Şimşekler çaksın istiyorsun, fırlatıyorsun bıçağı,
havanın sıcak damarlarını açıyorsun;

ateşin son şenlikleri, seni kör ederek
ve sessiz fışkırıyor açılan nabızlardan:

Çılgınlık, nefret, sonra intikam,
ama hemen ardından pişmanlık ve vadsıma.

Bıçaklarının köreldiğini anlayacak zaman buluyorsun,
ve sonunda duyumsuyorsun nasıl kapandığını aşkın:

Onurlu fırtınalarla ve tertemiz bir solukla.
Ve aşk, seni itiyor düşlerin zindanına.

Altın saçların sarktığı yerde, uzatıyorsun elini
ona, hiçliğe inen bir merdiven.

Binbir gece yüksekliğinde basamaklar.
Son adım ise, boşluğa atılanı.

Ve düştüğün yer, hep eski mekânlar,
her birine kanından üç damla veriyorsun.

Karanlıklar içinde tutuyorsun saç lülelerini.
Çıngırak çalıyor, tamamdır artık.

XII

Dudaklarımda geceleyen dudaklar,
gözümün nöbetini tutan göz,
eller –

ve beni sürükleyenler, gözler!
kararı bildiren dudaklar,
beni idam eden eller!

XIII

Isıtmıyor güneş, deniz sesini yitirmiş.
Karlarla paketlenmiş mezarları kimse açmıyor
Hiçbir mangal doldurulmuyor mu
korlarla? Ama yapan, kor değil.

Kurtar beni! Daha fazla ölemem.

Ermişin işi başka yerde;
o, kenti düşünüp ekmek peşinde koşuyor.
Çamaşır ipine çok ağır gelmiş çarşaf;
neredeyse düşecek. Ama beni örtmüyor.

Henüz suçluyum. Beni kaldır.
Suçsuzum. Beni kaldır.

Çıkar buz kıymığını donmuş gözden,
bakışlarla del,
ara mavi derinliklerde,
yüz, bak ve dal:

Ben değilim.
Benim.

XIV

Bekle ölümümü ve sonra kulak ver bana yine,
kar sepeti devriliyor ve şarkı söylüyor sular,
Toledo'ya dökülüyor bütün ezgiler, orası çözülüyor,
bir tatlı ses eritiyor buzu.
Ey büyük çözülüş!

Çok şey beklemelisin!

Zakkum rengi heceler,
Sözcükler akasya yeşili,
duvardan dökülen çağlayanlar

Havuzu,
aydınlık ve hareketli
bir müzik doldurmakta.

XV

Aşkın da bir zaferi vardır, ölümünde,
zaman ve ondan sonraki zaman.
Bizim yoktur zaferimiz.

Çevremizde yalnızca batan yıldızlar. Donukluk ve
suskunluk.
Ama sonradan, tozların üzerinde yükselecek şarkı,
aşacak bizim yazgımızı.

4. **ŞİİRLER**, (GEDICHTE, 1957-61)

KARDEŞLİK

Her şey yaralamaktır aslında,
ve rastlanmamıştır birbirini bağışlayana.
Senin gibi incinmiş ve inciterek,
kulaç attım hep sana.

Arı olana, yani başka her temasla
çoğalan ruhsal temasa gelince,
vaşlanarak ediniriz o deneyimi ancak,
en soğuk suskunluğa gömüldüğümüzde.

BU SOYA İNANÇ YAZMAYIN

Bu soya inanç yazmayın,
yeterlidir yıldızlar, gemiler ve duman,
nesnelerin içine iner bu soy, belirler
yıldızları ve sonsuz sayıyı,
ve bir iz, bir sevginin izi de denebilir,
hepsinden daha arı, çıkar ortaya.

Gökler solmuş gibi sarkmakta ve yıldızlar
çözülmekte ayla gecenin bağından.

HOTEL DE LA PAIX

Güller dökülmekte sessizce duvarlardan,
yer ve toprak ortaya çıkmış halının altından.
Kırılmış lambanın ışıktan yüreği
karanlık. Ayak sesleri.
Sürgülenmiş kapılar, ölümlerin ardından.

SÜRGÜN

Bir ölüyüm ben, dolaşıp duran
artık hiçbir yerde kaydım yok
bilinmiyorum mülki amirin görev yerinde
sayı fazlasıyım altın kentlerde
ve yeşeren taşra yörelerinde

Vazgeçilmişim çoktan
ve hiçbir şeyle anımsanmamışım

Yalnızca rüzgarla ve zamanla ve sesle

ben insanlar arasında yaşayamayan

Ben Almanca diliyle
çevremde kendime mesken
edindiğim bu bulutla
bütün dillerde sürüklenmekteyim.

Nasıl da kararıyor bulut
yağmurun tonları da koyulaşmakta
çok azı yağıyor

O zaman bulut ölüyü daha aydınlık bölgelere taşıyor

BU TUFANDAN SONRA

Bu tufandan sonra, isterim ki
yalnızca güvercin,
ama tek bir güvercin
kurtulsun bir kez daha.

Boğulurum çünkü bu denizde,
uçup gitmese güvercin
ve getirmese son anda
o yaprağı.

MİRİYAM

Nereden aldın o kopkoyu saçlarını,
ve bademlerin tadındaki adını?
Gençliğin değil sana sabahların parlaklığını veren –
ülken, bin yıldır yaşamakta hep sabahı.

Vaat et bize Yeriha'yı, uyan mezmurlarla,
elinle sun Ürdün'ün kaynaklarını
ve bırak katillerin taşlaşsınlar şaşkınlıkla
ve benimse bir an ikinci vatanını!

Dokun taştan ovulma her göğüse,
mucize yarat ki, taştan da çıksın gözyaşları.
Ve bırak, vaftiz etsinler seni onların hararetiyle.
Yabancı kal, biz bize daha yabancılaşıncaya kadar.

Çoğu zaman bir kar düşecektir beşiğine.
Buzlar uzanacaktır fıçıların altında.
Ama dünya yenik demektir sen derin uyuduğunda.
Kızıldeniz çekmektedir sularını geriye!

AKINTI

Bunca yaşamda ve ölüme bunca yakın,
o yüzden hesaplaşamıyorum kimseyle,
koparıp alıyorum yeryüzünden kendi payımı;

saplıyorum yeşil hançeri yüreğinin ortasına
Atlas Okyanusunun, kendi sularımda boğuluyorum.

Tarçın kokusu yükseliyor çatılardaki kuşlarla!
Katilim olan zamanla yalnız başımayım.
Esrikliklere ve maviliklere sığmıyoruz birlikte

GİT, EY DÜŞÜNCE

Git, ey düşünce, uçmaya yetecek kadar açık bir sözcük
kanatların ise, seni havalandırıp götürebiliyorsa eğer,
hafif madenlerin sallandıkları,
yeni bir aklın müjdesiyle
havanın keskinleştiği,
kendine özgü silâhların
konuştuğu yere
Orada savun bizi!

Bir ağacı sürükledikten sonra batıyor dalga.
Ateş, önce kendine çekmişken, bırakıyor seni.
İnanç, yalnızca bir dağı yerinden oynatabildi.

Ne varsa bırakıp git, ey düşünce[1]

acılarımızdan başka bir şey olmasın hamurunda.
Bütünüyle tercüman ol bize!

AŞK : KARANLIK KITASI DÜNYANIN

Kara hükümdar gösteriyor yırtıcı hayvan tırnaklarını,
on solgun mehtabı yörüngeye kovalıyor,
ve buyruklar yağdırıyor büyük tropik yağmurlara.
Dünya, sana öteki kutbundan bakıyor!

Denizleri aşıp, altın ve fildişi sahillerine
varıyorsun, kara hükümdarın ağzına kadar.
Ama orada, hep diz çökmüş kalıyorsun,
bir nedeni yok seni bırakmasının da, seçmesinin de.

Ve buyruklar yağdırıyor büyük öğlen dönencesine.
Hava, yeşilin rengi ve mavi camlar, parçalanıyor,
güneş haşlıyor balığı sığ sularda,
ve manda sürüsünün etrafında otlar tutuşuyor.

Öteki aleme gidiyor körleşmiş kervanlar,
ve hükümdar, çölde kamçısıyla kum fırtınaları estiriyor,
istediği, seni görmek, ayaklarında yalazlarla.
Tenindeki kırbaç izlerinden kırmızı kum akıyor.

O ise postuyla ve alacasıyla, senin yanında,
Yakalayıp, ağını üzerine atıyor
Beline sarmaşıklar dolanıyor,
yağlı eğreltiotları ise boynunun çevresinde.

İnlemeler ve haykırışlar yükseliyor ormanın her yanından.
Hükümdar fetişi kaldırıyor. Sözü yitiriyorsun.
Kapkara davullara vuruyor yumuşak tahtalar.
Sen, büyülenmişcesine kendi ölüm yerine bakıyorsun.

Bak, ceylanlar uçmakta havalarda,
hurma sürüsü yarı yolda kalıyor!
Her şey tabu: topraklar, yemişler, akarsular...
Krom kaplı bir yılan dolanmış koluna.

Hükümdar bırakıyor elinden alametlerini.
Takın mercanları, bırak kendini ışıklı bir çılgınlığa!
Sen alabilirsin krallığın elinden kralını,
sen, kendin de bir esrar, bak onun esrarına.

Bütün sınırlar çöküyor Ekvator boyunca.
Panter, aşk odasında yalnız başına kalıyor.
Ölümün vadisini aşarak geliyor bu yana,
ve pençesi, göğün eteklerine değiyor.

ARYA I

Ne yana dönersek dönelim güllerin fırtınasında,
dikenlerle aydınlanmış gece, ve yaprakların
çalılıklarda onca sessiz olan gök gürültüsü,
şimdi adımlarımızı izlemekte, arkamızda.

Nerede söndürülürse söndürülsün güllerin tutuşturduğu,
yağmur bizi nehre sürüklemekte. Ey uzaklardaki gece!
Gelgelelim bize rastlayan bir yaprak, dalgaların üstünde,
izliyor bizi, nehrin döküldüğü yere kadar.

SERBEST GEÇİŞ HAKKI (ARYA II)

Uyku sersemi kuşlarla
ve rüzgârda hırpalanmış ağaçlarla
uyanıyor gün, ve deniz
bir kadeh köpük içiyor şerefine.

Büyük suya doğru dalgalanıyor nehirler,
ve toprak, taze çiçekler aracılığıyla,
tertemiz havanın ağzından
sevgi vaatleri ediyor

Duman mantarlarını istemiyor artık yeryüzü,
göğün altında hiçbir şey tükürürcesine yaratılsın, istemiyor,
istiyor ki, yağmurla ve öfkenin şimşekleriyle susturulsun
yıkımın duyulmadık sesleri.

İstiyor ki, bizlerle gözlerini açsınlar
rengarenk insanlar yeryüzüne,
selamlansınlar balıklar kral, bülbül majeste,
ve semender ateşlerin prensi diye.

Mercanlar ekiyor denize bizim için.
Emrediyor ormanlara sakin durmalarını,
mermere o güzel damarlarını kabartmasını,
ve bir kez daha küllere serpilmesini, kırağıya.

Yeryüzü serbest geçiş hakkı istiyor evrene,
geceden her yeni günü,
eski güzelliklerin yeni cömertliğinden,
daha binbir sabah doğmasını diliyor.

SİZ KELİMELER

Şair dost Nelly Sachs için, saygıyla

Siz kelimeler, kalkın, izleyin beni!
biz ileri giderken, çok gitmiş olsak
bile, daha vardır gidilecek
yer, çünkü yol varmaz bir sona.

Aydınlanmaz.

Kelime,
nasılsa yalnız
başka kelimeleri çağıracaktır,
cümle de cümleyi.
Böylece dünya,
kesin bir tutumla,
zorlar, ister ki,
artık söylenmiş olsun.
Söylemeyin.

Kelimeler, beni izleyin,
izleyin ki, son bulmasın
  ne bu kelime tutkusu,
ne de çelişkilerin yanıtları!

Şimdi bir süre
konuşturmayın hiçbir duyguyu,
bırakın kalbin adalesi,
biraz farklı çalışsın.

Bırakın, diyorum, bırakın.

En yüce kulaklara bile,
diyorum, bir şey fısıldanmasın,
ölüm için bulma söyleyecek bir şey,
bırak, ve izle beni, ne tatlı,
ama ne de acı,
avutmasız,
ama umarsız da olmayan,
ne belirleyici,
ne de belirtilerden yoksun –

Yalnızca şu olmasın: toz toprak içinde
imgeler, hece döküntüleri,
tek kelime söylemeler.

Tek kelime söylemeyin,
Siz, kelimeler!

5. ŞİİRLER, (GEDICHTE,1964-67)

İŞİN DOĞRUSU

Anna Ahmatova için

Her kim ki, hiç tutulmamıştır konuşurken,
ve diyorum size,
her kim ki yalnızca kendine yardımı dokunur
ve o da sözcüklerle –

ona yardım edilemez.
Ne kısa yoldan
ve ne de uzun yoldan.

Tek bir cümleyi kalıcı kılabilmek,
dayanabilmek onca sözcük kargaşasında.

Altını imzalamayanın harcı değildir
bu cümleyi yazabilmek.

BOHEMYA DENİZ KIYISINDADIR

Burada evler yeşilse eğer, girerim bir eve daha.
Sağlamsa köprüler burada, iyi basıyorum demektir.
Yitirilmişse sevme çabaları bütün zamanlar için,
yeğlerim ben de burada yitirmeyi.

Ben olmasam bile, yine ben gibi biridir.

Burada geçiyorsa yanımdan bir sözcüğün sınırları,
bırakırım geçsin.
Bohemya deniz kıyısındaysa hâlâ, yeniden denizlere
inanırım.
Ve hâlâ inanıyorsam denize, o zaman karaya da
umut bağlarım.

Bu bensem eğer, o zaman herkes de budur, biridir
ben gibi.
Artık hiçbir şey istemiyorum kendim için. Batmak
istiyorum.

Batmak – yani denize, orada Bohemya'yı yeniden
buluyorum.
Sakin uyanıyorum batışın ardından.
Sil baştan yapıyorum şimdi ve yitik değilim.

Buraya gelin, Bohemyalılar, hepiniz, denizciler, liman
orospuları ve gemiler
demirsiz. Siz Bohemyalı olmak istemiyor musunuz,
İliryalılar, Veronalılar,
ve Venedikliler, hepiniz. Oynayın güldüren komedileri.

Ve ağlanası olanlarını. Ve yanılın yüz kez, tıpkı
benim de yanıldığım ve sınavlardan asla geçemediğim
gibi,
ama geçtim yine de, bir defa olmadığında bir başka
zamanda.
Tıpkı Bohemya'nın da başardığı ve güzel bir günde
denize bağışlanıp, şimdi kıyıda oluşu misali.

Ayrıca, bir sözcükle daha komşuyum ve bir başka ülkeyle,
şimdi, az sayıda olsalar da, her şeye daha bir komşuyum,

bir Bohemyalı, bir serseri, hiçbir şeyi olmayan, hiçbir şeyin de
tutmadığı biri,
yalnızca kavgalı denizden bakınca, seçtiği ülkeyi görmeye
yetenekli biri.

PRAG, OCAK 64

O geceden beri,
yeniden yürüyüp konuşuyorum,
sanki Bohemya dili,
yeniden evdeymişim gibi,

orası ki, Moldava, Tuna
ve çocukluğumun nehri arasında,
herkeste benden bir şeyler var.

Adım adım öğrendim yeniden yürümeyi,
ancak bana bakılınca, yeniden görebildim.

Henüz ikibüklüm, gözlerimi kırpıştırarak,
tutunmuştum pencereye,
oradan, ağzıma doğru
hiçbir yıldız uzatmayan
bütün o gölge yılların
tepenin arkasında uzaklaştığını gördüm.

Hradschin üzerinde
sabahın altısında,
Tatra'dan gelen kar işçileri
dev pençeleriyle
bu buz örtüsünün parçalarını temizlediler

Benim ve nehrimin
parçalanan blokları arasından,
kurtulan su fışkırdı.

Urallara kadar duyuluyordu.

BİR TÜR YİTİRİŞ

Birlikte kullanılmış: Mevsimler, kitaplar ve bir müzik.
Anahtarlar, çay fincanları, ekmek sepeti, çarşaflar
ve bir yatak.
Sözcüklerden, jestlerden oluşma bir çeyiz, beraber
getirilmiş, kullanılmış, eskitilmiş.
Uyulmuş bir ev düzeni. Söylenmiş. Yapılmış. Ve hep
el verilmiş.

Kışa, bir Viyana ezgisine ve yaza gönül verdim.
Haritalara, dağda bir vuvaya, bir kıyıya ve bir yatağa.
Kutsal saydım randevuları, vaadleri dönülemez ilân ettim,
Coşkuyla taptım Birşeye ve dinime bağlı kaldım
önünde bir Hiçin,

(– katlanmış gazetenin, soğumuş külün, üstünde
not bulunan kâğıdın)
korkusuzdum dinde, çünkü kilise bu yataktı.

Denizin manzarasından doğdu tükenmeyen
resim sanatım.
Balkondan eğildiğimde halkları, yani komşularımı
selamlayabiliyordum.
Şöminedeki ateşin başında, güvenlik içindeyken,
saçlarım en canlı rengindeydi.
Kapının çalmışı ise alarm ziliydi sevincim için.

Sen değilsin yitirdiğim,
dünya.

BİLMECE

Hans Werner Henze'ye, Ariosi dönemi için

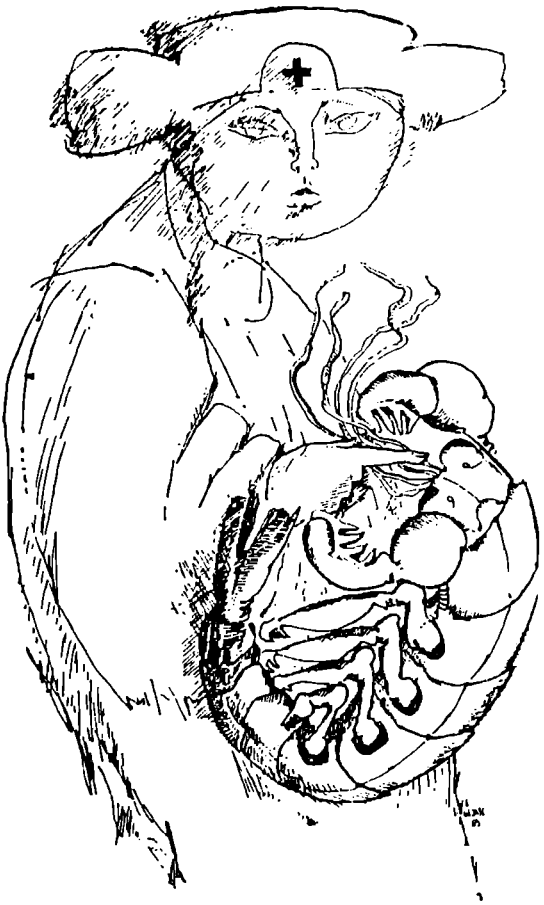
Hiçbir şey gelmeyecek bundan böyle.

Bir daha ilkbahar olmayacak.
Herkese kehanetidir bin yıllık takvimlerin.

Ama yaz, ve hani derler ya,
"yazdan kalma" diye, onlar da olmayacak –
artık hiçbir şey gelmeyecek.

Asla ağlamamalısın,
der bir şarkı.

Onun dışında
bir şey
diyen
kimse yok.



I. Bachmann'ın "Rastlantılar İçin Bir Mekan" konulu konuşması için Günter Grass'ın yaptığı desen

INGEBORG BACHMANN'IN KISA YAŞAMÖYKÜSÜ

1926 25 Temmuz günü Avusturya'nın Klagenfurt kentinde doğdu.

1932-1944 Klagenfurt'da ilk ve orta öğrenimini tamamladı.

1945-1950 Innsbruck, Graz ve Viyana Üniversitelerinde öğrenim gördü. Önce hukuk ve felsefe, ardından yalnızca felsefe dallarında öğrenim yaptı.

1946 "Sal" adlı ilk öyküsü bir dergide yayımlandı.

1948-1949 Başka öykülerle birlikte ilk şiirleri çıktı.

1949 Viyana yakınlarındaki Steinhof Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastahanesi'nde psikoloji stajı gördü.

1950 Viyana Üniversitesi'nde, "Martin Heidegger'in Varoluşçuluk Felsefesinin Eleştirel İrdelenmesi" başlıklı teziyle doktorasını verdi.

1950-1951 Paris ve Londra yolculukları. 1951 Şubat'ında Londra'daki *Anglo-Austrian Society*'de okuma günü düzenleyen Bachmann, Viyana'ya dönüşünün ardından, Amerikan İşgal Yönetimi'nde sekreter, daha sonra da "Rot/Weib/Rot" Radyo Yayın Grubunda senaryo yazarı ve redaktör olarak çalıştı

1952 "Bir Düş Alışverişi" (Ein Geschäft mit Träumen) adlı radyo oyunu Avusturya ve Alman radyolarında yayımlandı

Bachmann aynı yıl Ingilizceden tiyatro ve radyo oyunları çevirdi. *Stadt ohne Namen* (Adsız Kent) adlı ilk romanı büyük yayınevlerince kabul edilmedi.
Çağrı üzerine, "Gruppe 47"nin 10. toplantısına Paul Celan ve Ilse Aichinger'le birlikte katılarak şiirlerini okudu. Aynı toplantıda besteci Hans Werner Henze ile tanıştı. Eylül ayında ilk İtalya yolculuğunu yaptı.

1953 Şiirlerine "Gruppe 47" ödülü verildi. 1953-57 yılları arasında sık sık İtalya'da kaldı. Ludwig Wittgenstein üzerine yazdığı denemesi ve *Die gestundete Zeit* (Ertelenmiş Zaman) başlıklı ilk şiir kitabı çıktı.

1954 Robert Musil üzerine bir deneme yazdı. Alman Federal Endüstri Birliği'nin "EdebiyatıTeşvik" ödülünü kazandı.

1955 "Roma'da Gördüklerim ve Duyduklarım" ve "Kör Yolcular" adlı denemeleri yayınlandı. 25 Mart günü ikinci radyo oyunu olan "Ağustos Böcekleri" (Die Zikaden), Almanya'da, Kuzeybatı Alman Radyosu'nda, Hans Werner Henze'nin müziğiyle yayımlandı.
Harvard Üniversitesi'nin daveti üzerine Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti, Henry Kissinger'ın yönettiği uluslararası sanat, bilim ve eğitim seminerine katıldı.

1956 *Anrufung des Grossen Bären* (Büyük Ayı'ya Çağrı) adlı ikinci şiir kitabı Almanya'da yayımlandı. Bu eserinden ötürü "Bremen Edebiyat Ödülü"nü kazandı. Müzik üzerine iki deneme yazdı.

1957 Darmstadt'daki Alman Dil ve Edebiyat Akademisi'nin üyeliğine kabul edildi.
Hans Werner Henze, Bachmann'ın bazı şiirlerini seslendirdi.

1957-1958 Bachmann, Münih'te, Bavyera Televizyonu'nda dramaturg olarak çalıştı.

1958 Alman ordusunda atom silahlarının bulunmasına karşı çıkan komitenin üyesi oldu.
"Manhattan'ın İyi Tanrısı" (Der gute Gott von Manhattan) adlı radyo oyunu, Almanya'da yayımlandı. Bu oyun nedeniyle yazara savaşta gözlerini yitirenler için konulan ödül verildi. Bachmann, 17 Mart 1959 günü Bonn'daki Parlamento Binası'nda düzenlenen ödül töreni sırasında "İnsanoğlu Gerçeği Taşıyabilecek Güçtedir" (Die Wahrheit ist dem Menschen zumutbar) başlıklı ünlü söylevini verdi.

1958-1962 Roma'da ve Zürih'te yaşadı.

1959 İtalya'da çıkan "Botteghe Oscure" adlı uluslararası edebiyat dergisinde, "Bir Avusturya Kentinde Gençlik" (Jugend in einer österreichischen Stadt) başlıklı öykünün özgün metni yayımlandı. Bu öykü daha sonra, 1961'de yayımlanan *Das dreissigste Jahr* (Otuzuncu Yaş) adlı öykü kitabında da yer aldı. "Müzik ve Edebiyat" başlıklı deneme yayımlandı. Frankfurt/Main Üniversitesi'nde, yeni kurulan poetika kürsüsünde doçent olan Bachmann, 1959-1960 kış yarıyılında "Çağdaş Edebiyatın Sorunları" başlıklı derslerini verdi.

1960 Hans Werner Henze'nin "Budala" adlı bale pandomimi Bachmann'ın librettosuyla "Berlin Balesi" tarafından temsil edildi. Bachmann, Hans Werner Henze'nin "Hamburg Prensi" operası için yazdığı librettoyu ve buna ilişkin olarak kaleme aldığı "Bir Librettonun Oluşumu" başlıklı denemeyi yayımladı. Sonbaharda "Her Şey" (Alles) adlı öyküsü Almanya'da yayımlandı.

1961 Haziran ayında *Otuzuncu Yaş* adlı ilk öykü kitabı Almanya'da çıktı. Bu eseri için yazara Alman Eleştirmenler Birliği Edebiyat Ödülü verildi. Bachmann 20 Kasım'da Berlin Sanatlar Akademisi üyeliğine seçildi. Guiseppe Ungaretti'den yaptığı şiir çevirileri yayımlandı.

1963 Ford Vakfı tarafından bir yıl kalması için Berlin'e davet edildi.

1964 Prag, Mısır ve Sudan'a gitti. 17 Ekim'de yazara Alman Dil ve Edebiyat Akademisi tarafından "Georg Büchner Ödülü" verildi. Bachmann, ödül töreninde "Rastlantılar İçin Bir Mekân" (Ein Ort für Zufälle) başlıklı konuşmasını yaptı.

1965 22 Ocak tarihinde Berlin'den Simon Wiesenthal'e yazdığı mektupta, Nazilerin savaş suçları için öngörülen zamanaşımı süresinin uzatılmasından yana olduğunu belirtti.
Hans Werner Henze'nin komik operası "Genç Lord" için kaleme almış olduğu librettoyu yayımladı. "Vietnam Savaşına karşı Bildiri"yi imzalayan yazar, sonbaharda Hans Magnus Enzensberger'le birlikte COMES (Avrupa Yazarlar Birliği) yönetim kuruluna seçildi.
Yıl sonunda ölümüne kadar yaşayacağı Roma'ya yerleşti.

1966 Zürih, Hamburg, Hannover Berlin ve Lübeck'de, yazmakta olduğu *Todesarten* (Ölüm Türleri) başlıklı romanından parçalar okudu.

1968 "Avusturya Büyük Devlet Ödülü"ne layık görüldü.

1971 *Malina* adlı romanı, "Ölüm Türleri"nin ilk kitabı olarak Frankfurt'da yayımlandı.
Avusturya Sanayiciler Birliği, yazara "Anton Wildgans Ödülü"nü verdi.

1972 *Simultan* adlı ikinci öykü kitabı çıktı.

1973 Varşova'daki Avusturya Kültür Enstitüsü'nün daveti üzerine Mayıs ayında Polonya'ya giden Bachmann, Varşova ile Krakav, Breslau, Thorn ve Posen Üniversitelerinde eserlerinden okudu. Auschwitz ve Birkenau toplama kamplarını gezdi.
26 Eylül akşamı Roma'daki evinde çıkan bir yangında ağır yaralanan Ingeborg Bachmann. 17 Ekim günü öldü. 25 Ekimde Klagenfurt-Annabichl mezarlığında toprağa verildi.

ŞİİR ADLARI DİZİNİ

Açılmıştı Limanlar **30**
Akıntı **171**
Akşama Söylenenler **26**
Alacakaranlıkta **48**
Anlat Bana, Aşk **127**
Arya I **175**
Aşk: Karanlık Kıtası Dünyanın **173**

Benim Kuşum **114**
Beyazlı Günler **130**
Bilmece **186**
Bir Adanın Şarkıları **140**
Bir Kumandana **56**
Bir Tür Yitiriş **185**
Bir Ülke, Bir Nehir ve Göller Üzerine **93**
Bohemya Deniz Kıyısındadır **182**
"Budala" Alı Bale-Mim Gösterisinden
Prens Mişkin'in Bir Monologu **70**
Bu Soya İnanç Yazmayın **166**
Bu Tufandan Sonra **169**
Büyük Ayı'ya Çağrı **113**
Büyük Viyana Peyzajı **67**
Büyük Yük **43**

Cam Kırıkları Tepesi **129**
Curriculum Vitae **117**
Çok Anlamlı Olabilirdi **21**

Denize Çıkış **37**
Doğru Olan **137**
Dökül Yürek **40**
Dönüş Yolu **121**
Duvarın Arkasında **24**

Engindir Dünya **31**
Erken Gelen Öğlen Vakti **53**
Ertelenmiş Zaman **46**

Fetih **116**

Gece Uçuşu **60**
Gecenin Nal Sesleri Arasında **25**
Gidiyoruz, Tozlanmış Yüreklerimizle **20**
Git, Ey Düşünce **172**
Güllerin Fırtınasında **64**
Güneşe **145**

Haber **58**
Harlem **132**
Henüz Korkuyorum **33**
Hergün **55**
Hiçliğin Kanıtı **34**
Hotel de la Paix **167**

İlk Doğduğum Ülke **138**
İngiltere'den Ayrılış **39**
İnsansız **28**
İşin Doğrusu **181**

Kaçarken Söylenen Şarkılar **147**
Karanlık Şarkılar **41**

Kardeşlik **165**
Köprüler **59**
Kuzey ve Güney **144**

Mart Ayında Yıldızlar **47**
Mavinin Saati **125**
Mezmur **62**
Miriyam **170**
Nasıl Adlandırmalıyım Kendimi **29**

Oyun Bitti **91**

Ölü Liman **134**

Paris **42**
Prag, Ocak 64 **184**

Reklam **133**
Rondo **44**

Sarhoş Akşam **23**
Serbest Geçiş Hakkı (Arya II) **176**
Siz Kelimeler **177**
Sisler Ülkesi **123**
Sonbahar Manevrası **45**
Sorarım Anneme Akşamları **19**
Söylev ve Son Söylev **135**
Sürgün **168**

Tahtalar ve Talaşlar **49**
Tema ve Varyasyon **51**
Tuz ve Ekmek **65**

Vizyon **27**

Yabancılaşma **22**

İLK DİZE DİZİNİ

Aciz kaldıklarında yer belirtmekte enlemlerle
boylamlar **34**
Açılmıştı limanlar. Bindik gemilere **30**
Ağaçlarda göremiyorum artık ağaçları **22**
Ağaçtım bir zamanlar. yerimden ayrılmazdım **29**
Ama nereye gideceğiz **133**
Aşkın da bir zaferi vardır, ölümün de **162**

Bal alınamadı bu yaz **51**
Başka şeylerle örtünürdük tarih öncesinde **99**
Bayram için bütün ruhlar arınmıştır **105**
Bekle ölümümü ve sonra kulak ver bana yine **161**
Ben de Orpheus gibi çalıyorum şimdi **41**
Ben değil miydim bulan, bu gölleri **107**
Ben ise yalnız başıma yatmaktayım **148**
Bir erkek kardeş gelir akdiken gözlerle **109**
Bir gün, yaşlanmış ve körleşmiş halkların **56**
Bir ölüyüm ben, dolaşıp duran **168**
Birlikte kullanılmış:Mevsimler, kitaplar ve bir
müzik **185**
Bizim ağzımızdan çıkmasın **135**
Bu soya inanç yazmayın **166**
Bu tufandan sonra, isterim ki **169**
Bulutlardan yapılma ilençli bir saray **28**
Bunca yaşamda ve ölüme bunca yakın **171**
Burada evler yeşilse eğer, girerim bir eve daha **182**
Bütün bulutlar çözülmekte sanki halkalarından **132**

Cennetın ölü sıcaklığındaki kapısından
doğmakta güneş **58**

Çok anlamlı olabilirdi: tükenmekteyiz **21**
Çok geç vardık bahçelerin bahçesine **144**

Daha çetin günler gelmekte **46**
Daha güzeldir küçümsenemeyecek aydan ve onun soylu
ışığından **150**
Daha önce görülmemiş bir soğuk bastı ortalığı **150**
Derin göllerin ve yusufçukların ülkesinde **111**
Ders alınmıştı aşk konusunda **152**
Direklerde ıslak bayraklar asılı **134**
Doğru olan, kum atmaz gözlerine **137**
Dökül ey yürek, zamanın ağacından **40**
Dudaklarımda geceleyen dudaklar **159**
Duman yükselmekte karadan **37**
Dündü diyip geçmiyorum. Ceplerimizde bitmiş **45**

Engindir dünya ve ülkelerden ülkelere giden yollar **31**
Eşek arılarından söz etmeyeceğim **49**
Ey büyük ayı, tüylü gece, gel aşağıya **113**
Ey çuha çiçeklerinden **121**
Ey kabuklarımızı kıran **157**
Ey ovaların ve giderek büyüyen nehrin ruhları
çagrıldınızsa **67**

Gece olmuştu bile **116**
Gecenin büyük kapısı önündeki kara beygirin nal sesleri ara-
sında **25**
Gecenin çarmıhlarına gerilmiş **42**
Gidiyoruz, tozlanmış onca yitirişten **20**
Git, ey düşünce, uçmaya yetecek kadar
açık bir sözcük **172**
Gittiğimde güneye, ilk doğduğum **138**
Gökyüzüdür bizim tarlamız **60**
Gölgelerin meyveleri dökülmekte duvarlardan **140**

Güller dökülmekte sessizce duvarlardan **167**

Henüz korkuyorum seni nefesimin incecik telleriyle
boğmaktan **33**
Henüz uzaktır ekin zamanı. Kabarır **47**
Her kim ki, hiç tutulmamıştır konuşurken **181**
Her şey yaralamaktır aslında **165**
Hiçbir şey gelmeyecek bundan böyle **186**

Isıtmıyor güneş, deniz sesini yitirmiş **160**

İçerde bir penceredir senin gözlerin **153**

Kalksın artık kar bu baharatlı kentten **151**
Kar olup dallardan sarkarak **24**
Kayın ağaçlarıyla uyanıyorum bugünlerde **130**
Kara hükümdar gösteriyor yırtıcı hayvan
tırnaklarını **173**
Kara kedi **156**
Kesim günü, parıltılı bir bıçak kargaşasıyla
yaklaşmakta **103**
Kıragı ile çiftleşmiş bahçeler **129**
Kış mevsiminde benim sevgilim **123**
Kim bilir ne zaman çekildi bu sınırlar **101**
Korkmayı öğrenmek istediği için ülkeyi **93**
Kuşkularım, buruk ve doymamış **26**

Ne olursa olsun: Yanıp yıkılmış dünya **114**
Ne yana dönersek dönelim güllerin fırtınasında **175**
Nereden aldın o kopkoyu saçlarını **170**
Nereye dönersek dönelim güllerin fırtınasında **64**

O geceden beri **184**

Palmiye dalı kırılıyor karda **147**

Rondo- sevgi bazen yok olur **44**

Rüzgar şimdi daha iyi germekte köprülerin
önündeki kurdeleyi **59**

Sabahın ışıklarında havuzlar belirir ortada **95**
Sarhoş akşam sırtında mavi ışıklarıyla **23**
Savaş ilan edilmiyor artık **55**
Sen, ey suskunluklar ülkesi **39**
Sessizce yeşillenmekte ıhlamurlar yaz arifesinde **53**
Sevgili kardeşim, ne zaman bir sal
yapacağız kendimize **91**
Siz, kelimeler kalkın, izleyin beni **177**
Sorarım anneme akşamları **19**
Söz bende şimdi, onu **70**
Sporadlar, o adalar **149**
Susun benimle, nasıl susmuşsa bütün çanlar **62**

Şapkan çıkıyor hafifçe, selam verip havada
dolanıyor **127**
Şimdi rüzgar döşemekte rayları **65**
Şimdi üçüncü kez bu gök gürültüsü **27**
Şimşekler çaksın istiyorsun, fırlatıyorsun bıçağı **158**

Toprak, deniz ve gök **154**

Uyku sersemi kuşlarla **176**
Uzundur gece **117**

Yalnızca bir kale kalmıştır dağın payına **97**
Yaşlı adam der: Meleğim, nasıl istersen **125**
Yine ikimiz, koyuyoruz ellerimizi ateşe **48**
Yüklenmiş yazın büyük yükü **43**

Ahmet Cemal. 1942'de doğdu. Sankt Georg Avusturya Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Bir süre aynı fakültede asistan olarak çalıştı. İstanbul Avusturya Kültür Ofisi'nde basın danışmanlığı yaptı. İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda ve Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı bölümünde öğretim görevlisi olarak çeviri dersleri verdi. Halen Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi öğretim görevlisi olarak sanat tarihi ve estetik, aynı üniversitenin Devlet Konservatuarı'nda tiyatro tarihi, Güzel Sanatlar Fakültesi'nde sanat kavramları ve Eğitim Fakültesi'nde de çeviri kuramı dersleri veriyor. Bertolt Brecht, Elias Canetti, Stefan Zweig, Ingeborg Bachmann, Paul Celan, Georg Lukacs, Anna Seghers, Erich Maria Remarque, Manes Sperber, Franz Kafka, Walter Benjamin, Robert Musil, Ernst Fischer, Octavio Paz ve E.H. Gombrich'den çevirileri yayımlandı. Çeviri kuramı, estetik, sanat tarihi ve kültür eleştirisi üzerine makaleler kaleme aldı. Halen Cumhuriyet gazetesinde ve Varlık dergisinde yazıyor.



KAVRAM YERYÜZÜ ŞAİRLERİ, çağımızın en seçkin şairlerini, yapıtları ve yaşamlarıyla kapsamlı biçimde tanıtmayı ve dizi tamamlandığında vazgeçilmez bir kaynak olmayı amaçlıyor.
En seçkin çevirmenler tarafından hazırlanan her kitapta, şairlerin bütün şiirlerinden yapılmış bir seçme, incelemeler, notlar, yaşamöyküsü ve şiir adları/ ilk dize dizini yer alıyor.

KAVRAM YERYÜZÜ ŞAİRLERİ'nin yayımlanmış diğer kitapları:
LORCA/Erdal Alova
DESNOS/Eray Canberk
NEZVAL/ Turgay Fişekçi
RILKE/Ahmet Cemal
RİTSOS/Cevat Çapan

ngebor

(1926-